

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Izserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zalivale, osmrtice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 183.

Dežela Kranjska — 3 milijone
kron vojnega posojila.

V včerajšnji seji je sklenil deželni odbor na predlog deželnega glavarja dr. Šusteršiča, da podpiše na račun od dežele oskrbovanih zakladov 3 milijone kron vojnega posojila.

Seja je bila — prvič ob vojnem času — polnoštevilna. Vojnemu času se je dobro podalo, da sta dva deželna odbornika — grof Barbo in dr. Zajc — prisostvovala kot ritmojster, drugi kot asistentni zdravnik v rezervi. Ko je deželni odbor obravnaval vojno posojilo, je spretel fotograf vzel sliko, ki bo tvorila spomin na poslovanje deželnega odbora kranjskega ob največji vojski, kar jih je videl svet.

Naš 17. pešpolk — „železni“
polk. — Sodba vojnega ministra
o naših fantih.

Pismo vojaškega kurata 17. pešpolka
dr. Fr. Kulovec.

Vojaški kurat 17. pešpolka dr. Fr. Kulovec, profesor v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano je pisal dne 8. novembra 1914 prijatelju sledeče: »Dragi! Zunaj prsi v drobnih kapljicah dež, vmes naletava sneg, jaz pa zopet sedim pri gorki peči, kakor Vi tam doli za devetimi gorami. Po deseturnem maršu smo prehodili 34 km, ob pol 4. uri smo se nastanili v raztrgani poljski vasi. Pa vsi smo veseli, da smo le na gorkem in da se moremo zopet pošteno naspati in oprati. Imenujemo nas železno divizijo in v diviziji naš polk železni polk, ki nikdar ne odneha... Storili smo, to lahko trdim, z mirnim srcem, več kakor se more zahtevati od človeških moči. V teh ljudeh je moč, ki se zdi neizčrpeljiva in neusahljiva... Stali smo 23 dni v boju, na kraju, ki je bil gotovo na celi črti najbolj izpostavljen in najbolj kočljiv. Noč in dan so padale granate, šrapneli, krogel, na več kilometrov okrog, goste kot dež. V malem gozdiču je ležal 3. bataljon. Tukaj ni drevesa, v katerem ne bi bilo do 20 krogel; so drevesa, v katerih so našli 150 krogel. Vsa tla so pokrita z vejami in vrhovi; nalomili so jih ruski šrapneli in granate. Ni kvadratnega metra, ki ne bi bil preoran od teh strahovitih oračev. Stal sem 100 metrov daleč stran pri polkovniku in poslušal to peklensko muziko. Sto strelcov vsako minuto, grozovit odmev daleč na okrog. Od druge strani prihaja odmev sto drugih strelcov. Takoj nato se oglasi v bližini kakor grom, strel je zadel in eksploziral. Pod silo granate mora odnehati se, kar je v bližini. Že slišim, kako padajo vrhovi, vidim, kako se vzdiguje zemlja visoko v zrak — zdi se, kakor bi razsajal največji orkan v gozdiču. Človek bi mislil, da ne more nihče, ki ima samo normalne živce, vstrajati le en dan na tem kraju. 3. bataljon je vstrajal tri tedne. Med tem časom je moral še parkrat na dan iz svojih zakopov in naravnost napasti zakopane sovražnika. Cele vrste so ležale mrtve ob robu gozda, mrliški smrad je okuževal ozračje daleč naokrog. Rusi niso pustili pokopati mrtvih. Ko pa je prišlo zopet povelje »Naprejte!«, so vsi šli naprej; nobenega ni bilo treba siliti... Polkovnik mi je v enomer ponavljal: »Zlata vredni ljudje.« Za te nadčloveške napore zahtevajo samo pošten kos komisa. To pa mora biti. 23. dan nas je noč vzela. Celotno do pol 3. ure zjutraj smo marširali. Mislili smo, da bomo vsi obležali na močvirni njivi; a ko smo zjutraj odhajali, smo bili zopet vsi skupaj... Sedaj marširamo v velikih marših naprej... Polno onemoglih leži na cesti, utrudila jih je dolga hoja. Od nas podleže le kak re-

krut, ki še ni navajen na dolge izprehode. Med potjo prepevajo naši fantje kranjske pesmi in godejo na orgeljce. Naš kor je dosedaj še vedno izvršil naloge, ki mu je bila poverjena. Tudi sedaj smo zavzeli pozicije in smo jih držali, dasi smo imeli nasproti sebi večkratno premoč...

Te dni smo defilirali mimo poveljnikov in mimo vojnega ministra. Polkovnik je ves vesel pravil pri večerji, kako ugodno so se ti odličnjaki izrazili o naših ljudeh. »Polk, ki mu ga ni para,« samo eno napako ima: prekorajzen je...«

Naš »Hilfsplatz« je stal ves čas v najhujšem ognju. Bili so dnevi, ko je bilo pri nas več ljudi ranjenih, kakor v bojni vrsti. Jaz sem imel posebno srečo, parkrat sem le za las ušel gotovi smrti... Med ranjenci na naši pomožni postojanki je bil tudi polkovni zdravnik, tudi par ranjencev je bilo še enkrat ranjenih. Stene nas niso prav nič varovale, kajti vse hiše so bile tukaj iz ilovice... Slučajev kolere pri našem polku ni bilo mnogo... Stregla je bolnikom plemenita Poljakinja, ki se je prostovoljno prijavila pri nas in ostala do našega odhoda med nami. Bila je res plemenita tudi po mišljenju. Nikdar ne bom pozabil, s kako poštovanostjo in pravo krščansko ljubeznijo je stregla tem revežem. Dobila bo visoko odlikovanje...«

Slovenci v francoskem ujetništvu.

Dr. Anton Zdešar v francoskem ujetništvu.

Dr. Anton Zdešar piše 25. vinotoka nekemu misi'onskemu sobratu: Vendar Vam morem enkrat pisati! Od 24. vel. srpana do 20. kimovca sem bil zaprt v Chateau d'I, potem do 15. vinotoka v Frieul, oboje pri Marseillu. 15. vinotoka smo se odpeljali na Korziko, kamor smo dospeli po zelo viharini 33urni vožnji 16. vinotoka zvečer, in sicer z železnico v Alerio in od tam peš v Casabiando. To je zunanja stran mojih doživljajev — druge bi mogel samo ustmeno naslikati. Kdaj mi bo to mogoče, ne vem. Do zdaj smo upali, da nas čez Švico zmenjajo in to upanje so nam tudi gojili, toda s preselitvijo na Korziko je naše upanje precej padlo. Vendar: fiat voluntas Dei! Te se človek drži in ta ga drži! Odslej upamo, da bomo smeli maševati, dozdaj nismo od 23. vel. srpana. — Tukaj je krasno podnebje in bi nam bilo lahko prezimiti, medtem ko je v Marseillu bil takozvani »mistrak«, hud brivec, ki prinaša mnogo mraza. Mi smo skoraj čisto ob morju. Velikega srpana in kimovca se tukaj rada oglašata malarija. — Kajpada, tokrat sem jo dobro zavozil. Ko bi mogel vsaj pisateljati, toda za to mi manjka telesnih moči. Sveto pismo, brevir, Hoja za Kristom, sv. križev pot in sv. rožni venec je naša edina tolažba, to se pravi mojih šest duhovnih soujetnikov in moja. Delati nam ni treba, kot morajo lajki. V božjem imenu: bo pa svidenje tem radostnejše. Prosim vse znanke za molitev; ta dušna pomoč, ki sem jo in jo še gotovo dobivam, mi je dozdaj vzdržala na špansko, da dobivajo ujetniki samo nekaj kruha in vodene juhe. Avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve se je že ponovno obrnilo po ameriškem konzulu na francosko vlado zaradi dr. Zdešarja in drugih ujetih duhovnikov, toda dozdaj še brezuspešno. Tudi drugi poizkusi se doslej niso posrečili. Pomažajmo mu tačas vsaj duhovno!

Slovenec Janko Malovič v francoskem ujetništvu.

Slovenec g. Janko Malovič, ki biva že dolgo vrsto let na Francoskem, piše

svojemu bratu g. Matku Maloviču v Novem mestu sledeče:

Poročal sem ti, v kakem žalostnem stanju smo. Tega življenja ne bi privoščil nikomur; v resnici smo usmiljenja vredni. Tu nas je 900 Avstrijev in Nemcev. Nastanjeni smo v nekem samostanskem poslopju ob Pirenejskem gorovju, ob španski meji, že od pričetka septembra. Smo pod strogim vojaškim nadzorstvom ter moramo delati po vrsti najtežja dela. Iz vode moramo kamenje metati ter ga klepati. (Najbrže cestni gramoz. — Opomba uredn.) Ta dela moramo opravljati od 6. ure zjutraj do večera. Za izprehod je določena 1 km dolga zagrajena pot. Za hrano dobivamo po dvakrat na dan po pol litra juhe in kosček kruha. Spimo na tleh, brez odeje. Gorje onemu, ki nima denarja in ki je navezan na pičlo hrano. Jaz porabim za najpotrebnejše 2 in pol franka na dan, ker vlada tudi tu draginja. Edina dobrotu tu je zdravi gorski zrak.

Kazni so na dnevnem redu. Poveljnik je strog, neizprosni človek, in gorje onemu, ki se mu zameri. Za najmanjši pregrešek sledi občutna kazen. Še strožje se postopa proti imovitejšim in izobraženejšim ujetnikom. Usmiljenja so vredne najbolj one družine, ki imajo otroke pri sebi, in ženske. Od ostalega sveta smo povsem ločeni. Ne izvemo ničesar, kaj se godi po svetu, ker časopisov ne smemo dobivati in tudi ne čitati. Radi tega je negotovost, koliko časa bomo še tu. Neznosno za nas! Ne moreš si misliti, kako zelo hrepenim po ljubi domovini in svobodi. Kako želim izvedeti kaj več zanesljivega o naši ljubi Avstriji, si ne moreš misliti. Bog daj, da bi se kmalu povrnil mir, da bi bili tudi mi rešeni groznega ujetništva.

Nemška država se je že potegnila za svoje podanike in je odšlo obenem, ko odpošiljam to pismo, 250 oseb. Eni izmed teh izročim to pismo, ker le na ta način upam, da ga dobiš. Prosim Te lepo, sporoči takoj v naše časopise, da javnost zve, kako se godi nam, civilnim ujetnikom. Kaj naj se pričakuje šele glede na vojaštvo! O, ljuba svoboda, kako si neprecenljiva! To spoznavam šele sedaj, ko skušam vso grenkost ujetništva, med tem ko nisem ničesar zakrivil. Molite za nas, da bi bili prej rešeni, ker le od Boga in naše vlade moremo pričakovati pomoči. Kraja in datuma ne navedem, da bi v slučaju, ako bi pismo zgrešilo svoj cilj, ne bilo to zame usodepolnih posledic...

Pismo je rabilo 14 dni, da je došlo naslovljencu v roke. Tako se godi našim podanikom v tujini!

Junaštvo slovenskega častnika —
en sam Slovenec ujel 25 Rusov.

Absolvirani pravnik Marčič iz Sodražice, sin ondotnega našega vrlga občinskega svetovaleca, je rezervni poročnik pri 3. tirolskem dež. strel. polku. Pred kratkim se je vrnil, ranjen, iz severnega bojišča. Ranjen je bil dne 23. oktobra, ko je ponoči sam zasledoval rusko patroljo, ki je pred njim bežala. Pozneje je stal štiri najst dni neprenehoma v ognju. V noči od 21. na 22. oktobra je njegov polk pregnal z bajonetnim napadom Ruse iz raznih postojank. Marčič, kot junak, vedno naprej! Po spopadu, ko so bili Rusi pregnani, se je polk nanovo razvrstil. Poročnik Marčič je pustil svojo kompanijo na določenem mestu in je šel — bilo je okoli pol 1. ure ponoči — v gosti temi in megli sam, oborožen s puško, nekoliko opazovat situacijo. Naenkrat se pred njim zabliska in počijo strelci proti njemu. Marčič, namesto da bi se umaknil, je vzel puško in začel streljati v smeri, iz katere se je bilo zabliskalo. Naenkrat se prikaže kopa Rusov. Slovenski junak jim ukaže postati — vsi so vrgli orožje proč in so se udali enemu samemu neustrašenemu Slovencu. Bilo

jih je petindvajset — en nadporočnik, dva praporščaka in 22 mož. Poročnik Marčič jih je gнал sam k svojemu krdelu, ki je bilo k sreči zadosti blizu, da Rusi niso še prišli do zavesti svoje velike premoči. Tako se bojujejo Slovenci eden za petindvajset.

Amerika in evropska vojna.

Kakor smo slišali, je Amerika glede na evropsko vojno izjavila svojo nevtralnost, to je, da ne bo ne ene ne druge stranke podpirala. In tega se tudi uradna Amerika drži.

Drugeče pa je treba soditi ameriškemu ljudstvu, ki je po veliki večini angleško in večidel vsled tega tudi z Anglijo drži. V Ameriki, vsaj v Zedinjenih državah je tako, da ima v zunanji politiki prvo besedo časopisje, in to je angleško. Zato tudi pravijo londonski listi, da imajo najboljše zaveznike v ameriškimi časnikarjih. Razsodni Amerikanci sami se pritožujejo in očitajo vladi, da drži križem roke in ne stori ničesar, da bi naredila konec časnikarski gonji proti Avstriji in Nemčiji.

Če kdo to upošteva, se ne bo čudil, da je javno mnenje v Uniji kolikor toliko obrnjeno proti trozvezi. Poleg tega pa vplivajo še druge stvari. Tako je n. pr. zet državnega tajnika Zedinjenih držav Bryana v boju proti nemški armadi. Piše se Captain Owen in se bojuje na levem krilu zaveznikov v Flandriji. Amerikanci so tudi praktični ljudje in gledajo bolj na to, kako se bodo z vojsko okoristili. Po Ameriki potujejo zastopniki Anglije, Francije in Rusije in izvršujejo naročila za svoje vlade. V Čikagi kupujejo tovarne avtomobile, kirurške instrumente, zdravila itd. Zlasti veliko naročil imajo svetovnoznane čikaške klavnice in tovarne za mesne konzerve, ki delajo noč in dan.

Ta »nevtralna« politika Amerikancev gre še bolj daleč: v kinematografih predstavljajo filme, v katerih se vojaki trozvezne armade sramote in trojni sporazum povečuje. No, nazadnje so take stvari »teater«, ki ne bo našemu orožju ničesar škodilo. Ampak iz tega lahko uvidimo, zakaj noče Amerika prijeti za vrat Japonce, ko se ji sedaj nudi taka prilika, da naredi med sabo in njimi čisto mizo.

Je pa tudi sicer med ameriškimi odličnjaki marsikaj »amerikanskega«. Tako je n. pr. odposlanec kongresa, Gardner, stavil v zbornici zastopnikov predlog, naj se poizve, če so Zedinjene države pripravljene na vojno. Utemeljeval pa je ta predlog na tak način, kakor da bi pretela Ameriki in njenemu demokratizmu kaka »nevtralnost« od strani Nemčije. Pravil je, da je ameriška armada zelo slaba in da se mora ojačiti. Amerikanci da nimajo nobene pojma o tem, kaj so topovi 42 cm kalibra in naddreadnoughti. Čas je, da odproči in nehajo spati. Zedinjene države da niso bile niti koncem špansko-amerikanske vojne pripravljene. Amerikanci nimajo ne zadostne armade, ne povoljne mornarice. O torpedih da se jim niti ne sanja. Zato se tudi ne morejo sedaj v nobeno vojsko spustiti. Ameriška bramba da je podobna staremu psu brez zob, ki pač laja, ampak ugrizniti ne more.

Tudi v senatu se je govorilo o vojski. Senator Warren je predlagal, naj se mornarica pomnoži za 50 odstotkov, če tudi ni verjetno, da bi zmagovalci v sedanjih vojski po končani vojni Ameriko napadli. Če bo zmagal trojni sporazum, bo takoj razpadel. Če pa zmagata Nemčija, bo postala vodilna velesila v Evropi; Ameriko bo pa pustila v miru. Ampak Amerika mora biti močna, da lahko vsakemu sovražniku, tudi discipliniranemu, na prste stopi.

Senator Warren je ena vodilnih oseb v senatu in je že več let predsednik odseka za vojaške zadeve.

Zanimivo je, kar izvemo iz Amerike. Politika nevtralnosti Zedinjenih držav seveda na izid vojske v Evropi ne bo v nobenem oziru vplivala, pač pa nam je iz zgorajšnjih podatkov jasno, zakaj se Amerika v tej vojski nasproti Evropi tako hlad-

no obnaša in ni izpolnila onih upov, ki sta jih Nemčija in Avstrija vanjo stavili.

„Katoliška“ Francija in vojska.

Francoski vojni minister je izdal vsem armadnim poveljstvom sledeči »protiklerikalni« odlok:

Pozornost vlade se je nedavno obrnila na dejstvo, da so v začasnih lazaretnih nastanjenih v prejšnjih verskih zavodih, kjer so se kapale pravnoveljavno po postavi o ločitvi cerkve od države zaprle, brez vsakega dovoljenja oblasti zopet odprle in da se v njih vrši Božja služba. V drugih lazaretnih so zopet otvorili nove kapale tako, da so od ranjencem namenjenega prostora odločili prostor kapelam. Glede na to morem le opozarjati na svoj odlok, ki sem ga izdal 1. oktobra. Obstoječi predpisi dovoljujejo versko božjo službo v stalnih in v začasnih lazaretnih le, če se v njih nahaja vedno za božjo službo določena kapela. Ti predpisi so merodajni za božjo službo v Franciji in se morajo zato dobesedno izvajati.

Verska svoboda vsakega ranjenca, ki leži v lazaretnu, se mora spoštovati; dopustiti se mu mora vsa možnost, da prejme tolažila svoje vere. A vojaška oblast mora skrbno paziti na to, da ne postane vsluž kakemu dejanju ali izjavi, ki nasprotuje načelu nevtralnosti države v verskih zadevah. V sedanjih razmerah je ta dolžnost še silovitejša, ker biva v lazaretnih vojaki, ki pripadajo zelo različnim veram in bi se vsaka skupna božja služba gotovo vere izven prostorov, ki so ji določeni, lahko smatrala za pritisk na drugoverce. Take izjave lahko škodujejo enotnosti vseh Francozov; nekaj pritožb je že vloženo. Pazi naj se nato, da se v smislu sklepa s 1. oktobra verske ceremonije le v tistih vojaških lazaretnih trpe, v katerih se nahaja predpisom odgovarjajoča in za božjo službo določena kapela. Ti predpisi veljajo tudi za vse vojaške zavode in tudi za jetnišnice.

Kulturni boj se torej nadaljuje v Franciji kljub vojski. Ko je nedavno na tisoče katoličanov prosilo v adresi, naj se priprave skupne pobožnosti za zmago, so to svobodomiselnih francoskih vladni krogi z zasmehovanjem odklonili in je ministrstvo za božjo službo ostro prišlo nekega prefekta, ki se je za to zavzel. Fanatični sovražniki cerkve hujšajo v Franciji naprej; pred vsem jud Clémenceau. Svobodomiselnih mogotci v Franciji se boje, da bi zopet probujeni verski duh v Franciji strmoglavil sedanjo protiversko vladno. Millerandovo načelo o nevtralnosti države v verskih zadevah pomenja le razsajanje proti katoličanstvu. Vojska ni torej svobodomiselnih hujšakaev čisto nič streznila. Ko so Francozi mimogrede za kratek čas vpadli v nemško Lotrinsko, so francoski vojaki razbijali križe in so trgali svete podobe; v francoskih cerkvah so pa trgali mašno obleko. Tako izgleda verska nevtralnost v Franciji v dejanju: največja surovost proti katoličanstvu, proti duhovniku in proti verskim napravam. Francoskim vojakom primanjkuje čevljev in obleke, Millerand pa nima časa, da bi skrbel za to, ima namreč nujnejši posel, da nadaljuje kulturni boj proti katoličanom.

Preganje katoličanov v Mehiki.

»Civilta Cattolica« piše: V Mehiki je na dnevnem redu onečaščenje cerkva in preganje duhovnikov. Oltarje in svete podobe rušijo, cerkve izpreminjajo v plešišča, vojašnice in v konjske hleve. Guvernir v Nuevi Leonu psuje v neki okrožnici mehikansko duhovščino, da provzroča nered in javne spore ter ji drzno očita, da tvori strašno nevarnost za »čistost« ljudovlade. Ko je vkorakal general Carranza 19. avgusta kot zmagovalac v Mehiko, so vodstvo časopisov izročili sovražnikom cerkve; vlada je zaplenila cerkvena posestva in krščanski nauk izbacnila iz šol. Iz 70 najboljših hiš v mestu so izgnali lastnike, ker so bili obdolženi groznega zločina, da so katoličani. Generalnega vikarja so prisilili, da je vodstvo nadškofije izročil neki vladni kreaturi, ker so žugali, da sicer požgo cerkve, duhovnike pa pobesijo. V Puebli so izpremenili v vojašnico katoliško vseučilišče, nadškofijsko palačo in več katoliških kolegijev. V Durangu so onečaščili in okradli cerkve; ubogega bolnega nadškofa so prisilili, da je moral več dni prebiti hoditi, nakar so ga vrgli v vlažno ječo. V Quadalajari so vdrli ustavoverci v katedralo, ki so jo onečaščili; lo-po so pa zažgali. Nadškofijsko palačo so izpremenili v glavni stan, v semenišču in v cerkvi sv. Monike so pa namestili državni koleg, ostale cerkve so izpremenili v vojašnice. Zaprl so 135 duhovnikov in kanonikov; izpustili so jih šele, ko so založili kavcijo 200.000 pesosov. Reče so vrgli iz hospicia Catannas na cesto. Marsikje so viete duhovnike prisilili, da so morali graditi železnice. Ko so zavzeli mesto St. Louis Potosi, so semenišče in druga cerkvena poslopja porabili v nosvetne namene, 35 duhovnikov, ki so jim zeli vse, so izgnali čez mejo.

Pregled vojnih dogodkov

od 13. do 20. novembra 1914.

Na južnem bojišču smo v devetdnevnih bojih izvajali veliko odlično zmago: 13. t. m. so naše čete zasedle Valjevo, važno srbsko garnizijsko mesto, odkoder se odpira pot v notranjo Srbijo, v Kragujevac in Nis. Ob Savi smo istočasno prodrli do Obrenovca in ga zasedli. Danes je v naših rokah cel četverkot, ki ga tvorijo reke Drina (do Ljubovije), Sava in Kolubara z važnimi železniškimi progami in cestami. V teh bojih smo ujeli 8000 Srbov in uplenili 42 topov, 31 strojnih pušk in skoro nepregledno množico municije in drugega vojnega plena. Glavni del pobite srbske armade je čez reko Kolubaro bežal proti Arangelovcu (vzhodno od Valjeva oziroma severozapadno od Kragujevca), druga kolona pa beži proti Gor. Milanovcu (zapadno od Kragujevca). Naše čete so sovražniku za petami in so že prekorčile reko Kolubaro; ob Savi pa prodirajo naše čete naravnost proti Belgradu. Bojev v obširnem ozemlju so se velesušno udeleževali tudi naši monitorji. Za te velike uspehe na srbskem bojišču je feldmaršal Potiorek, poveljnik naše balkanske armade (V. in VI.) hrabrim našim četam v cesarjevemu imenu izrekel zahvalo in priznanje, sam je bil pa odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem I. razreda z vojno dekoracijo.

Na severnem bojišču stoji naše čete približno na črti: Prut, severna stran Karpato, reka Dunajec (ki teče zapadno od Tarnova proti severozapadu in se izteka v Vislo) in ob meji proti Krakovu, odkoder smo te dni prodrli na Rusko Poljsko proti severozapadu do Wolbroma in Pillice. Tod je v teku velika bitka, ki se za nas zelo ugodno razvija in smo ujeli doslej že 7000 Rusov. Boji v smeri Karpato so postranskega pomena, tembolj, ker naša trdnjava Przemyśl tudi topot sijajno vrši svojo nalogo; njena posadka neumorno napada sovražnika, trdnjaviški topovi mu pa zadajajo silne izgube.

Nemško-rusko bojišče. Pri Vloclavsku (severozapadno od Varšave) na levem bregu Visle je general Hindenburg v večdnevnih bojih izvajal veliko zmago nad Rusi; porazil je več ruskih armadnih zborov in jih vrgel nazaj čez Kutno (južno od Plocka). Ujel je 23.000 Rusov in zajel velik vojni plen. Tudi pri Lipnu (severno od Vloclavske, na desnem bregu Visle) in pri Soldavu (na vzhodno-pruski meji, severovzhodno od Plocka) so Nemci porazili Ruse in jih vrgli nazaj proti Plocku, oziroma Milavi. Pri Stallupōnu (na vzhodnem Pruskem, vzhodno od Insterburga) so Nemci porazili močno rusko konjenico in jo vrgli nazaj čez Pillkallen. — Veliki še neodločeni boji se sedaj bijejo severno od Lodza.

Na zapadnem, belgijsko-francoskem bojišču ni bilo velikih izpremenj; Nemci slejkoprej na črti nevtrudno napadajo zavezniške belgijsko-angleško-francoske čete in jim neprestano prizadevajo velike izgube. Kljub trdovratnemu odporu Nemci polagoma napredujejo. Na Flandernskem je zadnji čas nastopilo silno slabo vreme — nalivi, sneg in viharji —, ki zelo ovira delovanje čet. Boji ob reki Yser in pri Ypresu so še vedno neodločeni. Zapadno od Lille so Nemci odbili vse francoske napade, ravnotako zahodno in vzhodno od Soissons. Pri Berry au Bac (ob reki Aisne, severozapadno od Reimsa) so Francozi izgubili važno in močno postojanko. V Argonskem gozdu so Nemci zopet izdatno napredovali in odbili pri Servonu (na zapadnem robu Argonov) silovit francoski napad. Zaman so bili francoski napadi tudi južno od Verduna, pri St. Mihielu in pri Ciryu (južovzhodno od Luneville ob lotarinski meji), kjer so Nemci v protinapadu vrgli Francoze iz njihovih stališč. — Chatillon so Nemci vzeli z naskokom.

Turško-ruska vojna. Pri Köprükju so Turki prizadejali Rusom velik poraz; padlo je do 8000 Rusov. Manjši boji so se vršili pri Limanu in Lazistanu, ki so bili za Turke zmagoviti. Sploh so Turki že skoro na črti vrgli Ruse čez mejo in turške čete prodirajo že na ruskih tleh proti Batumu. V Perziji so Turki zasedli mesto Kotur, ki je imelo preje rusko posadko.

Na Črnem morju, blizu Sebastopola, se je 18. t. m. vršil spopad med ruskim in turškim brodom, ki pa na nobeno stran ni prinesel kakega uspeha.

Turki v Egiptu trajno prodirajo ter so zavzeli kraj Kalat-ul-Nahl, ki leži 120 km onstran turške meje.

Vojna na morjih. 2. t. m. je francosko brodovje zopet obiskalo Vis; francoski mornarji so uničili brzojavne in telefonske naprave, pretrgali kabel, vzeli 21.000 K kontribucije in odpeljali s seboj več odličnih domačinov kot talce, ki so jih pa te dni zopet izpustili. — 17. t. m. so Nemci obstreljevali rusko pristanišče Libavo. — Severnoameriške Združene države so z ozirom na sedanjo svetovno vojno proglasile najstrožjo nevtralnost za Panamski prekop in njegovo ozemlje. — Švedska, norveška in danska vlada so vložile oster protest proti polaganju min na velikih morskih trgovskih cestah in proti oviranju pomorske trgovine nevtralnih držav vsled krivičnih in doslej nepriznanih načel glede tihotapstva.

Sveto vojno proti Rusiji. Angliji in Franciji je proglasil turški sultan kot verski glavar vseh mohamedancev, Afganistan se v vojni pridruži Turčiji.

Japonski poslanik v Carigradu je 16. t. m. s celokupnim poslaniškim osebjem odpotoval iz Carigrada.

Vojska z Rusi.

Bitka na Rusko Poljskem proti več kot 20 ruskim armadnim zborom se po dosedanjih poročilih razvija za avstrijsko-nemško armado ugodno. Na severnem krilu so Rusi že potisnjeni v defenzivo, na jugu pa naš napad uspešno napreduje.

Pri obleganju Przemyśla sovražnik še ni končal svojih pripravljalnih del. Na južni fronti se Rusom dosedaj še ni posrečilo spraviti svojih težkih topov toliko blizu, da bi lahko uspešno obstreljevali forte. Tozadevni ruski poizkus je bil odbit s težkimi ruskimi izgubami.

Berolin, 20. novembra. Wolffov urad poroča iz glavnega stana:

Na meji Vzhodne Prusije je polastili Rusi neke nezasedene utrbe in starih, vzdanih topov. Deli so vraznika, ki se je umaknil čez Mlavo in Lipno, se nadalje umikajo. Južno od Plocka naš napad napreduje. V bojih pri Lodzu in Čenstovovi ni še padla odločitev.

Najvišje vodstvo armade.

Dunaj, 20. novembra. (Uradno.) Tudi večeraj so imeli zaveznički v Rusko Poljski povsod uspehe. Odločitev še ni. Število ujetih Rusov narašča.

Pred Przemyšlom je imel sovražnik pri takoj odbitem poizkusu močnejše čete spraviti bližje k južni fronti trdnjave velike izgube.

Namesnik šefa generalnega štaba: pl. Hüfer, generalni major.

RUSKE IZGUBE.

Berolin, 21. novembra. »Times« poroča, da se cenijo ruske izgube pri zadnji Hindenburgovi zmagi na 40.000 do 50.000 mož.

RUSKO UMIKANJE PROTI VISLI.

Kodanj, 21. septembra. »Politiken« poroča: Ruska armada, ki je prodirala proti nemški meji, se zopet umika na črto Varšava—Ivangorod.

RUSI GREDO NAZAJ PROTI VARŠAVI.

Berolin, 21. novembra. »Lokalanzeiger« poroča, da stoji ruska armada, ki je nemški armadi sledila do Woclaweka in Kutna, sedaj zopet le še kakih 50 km oddaljena od Varšave. To ruski generalni štab sam priznava. Hindenburgovo umikanje ni bilo drugega kot izborna strategična poteza, ki se je sijajno posrečila.

KAJ PRAVIJO RUSKI VIRI.

Krakov, 21. novembra. »Nowa Reforma« piše: Ofenziva ruske armade na Poljskem je bila izredno hitro zlomljena, kar je značilno znamenje vsake ruske ofenzive. Še pred kratkem so se širile vesti, da bo ruska armada vkorakala v Berolin, sedaj pa piše »Nowoje Wremja«, da so večje operacije na Poljskem sedaj še nemogoče, ker se morajo ruske čete prej reorganizirati. Isti list pravi, da bodo Rusi najprej izvršili svoje operacije na vzhodnem Pruskem, drugi peterburški viri pa trdijo, da se bo Rusija obrnila najprej proti Avstriji in Turčiji.

NEMŠKI LISTI O VOJSKI NA RUSKO POLJSKEM.

»Münchner Neueste Nachrichten« poročajo iz Berna: O strategičnem položaju na Ruskem Poljskem izvaja vojski sotrudnik lista »Bund«, da stoji danes Hindenburg za hrbtom desnega ruskega krila, skoraj na varšavski črti. Sunek je naperjen proti Lodzu. V koliko se more obkolitev uveljaviti, pri siloviti ruski množici ni mogoče pregledati. Vsekakor je Hindenburgov sunek na rusko krilo popolnoma zavezal ruske prodiranje, provzročil splošno protiprodiranje zaveznikov in posrečilo se je, da so prisilili Ruse, da sprejmejo bitko na ozemlju, kjer ne razpolagajo več z dobrimi vsestranskimi zvezami, vsled česar svojih množic ne morejo več tako hitro premikati, kakor to zahtevajo operacije.

NEMCI IN AVSTRILJSKA ARMADA.

Berolin, 21. novembra. (Kor. urad.) V nekem članku naglašja »Berliner Zeitung am Mittag« skupno sodelovanje nemških in avstro-ogrskih čet na zahodnem Poljem ter trdi, da so obstojali prej o taki zavezniški vojski predsodki, ker so razmere popolnoma drugačne na nemški in na avstro-ogrski strani. List piše dalje: Med obema armadama in vsemi njunimi voditelji je vladalo doslej popolno soglasje. To je tudi še pred kratkim Hindenburg poseben naglašal. Najboljši dokaz za to pa nudi dosedanj razvoj dogodkov na vzhodnem bojišču. Povdarjati se mora zlasti, da so Avstriji svoje posebne interese pustili na strani ter da zasledujejo pri vseh gibanjih edino velike cilje bojevanja za dosego zmage v odločilnem trenutku. Zadnje operacije Hindenburga so bile že zato mogoče, ker so na ostalih mestih bojišča poslegle vmes avstro-ogrške čete. Na kak način se je to v podrobnostih zgodilo, se iz lahko umevnih vojaških vzrokov ne more natančno razložiti. Šele pozneje, ko se bo dvignil pajčolan nad temi gibanji, se bo spoznalo, na kak izbornen način so se obojestranske čete in njihovi voditelji medsebojno podpirale. List opozarja na znatne uspehe avstro-ogrskih čet na južnem krilu ter piše končno: Soglasno sodelovanje obeh armad bo v prihodnjih dneh dovedlo tudi do popolnega uspeha zavezniških čet, s čemur bo podan dokaz, da se tudi pri zavezniških vojnah in pri skupni uporabi armad različnih držav na istem bojišču more doseči z enotnim vodstvom in istočasnim nastopom vseh moči uničene nasprotnika.

RUSI PRIZNAVAJO SVOJE IZGUBE.

Iz Kodanja poroča »Lokalanzeiger«: Novo rusko uradno poročilo izvaja o zadnjih nemških zmagah nad Rusi: Med Vislo in Wartos so se umaknile naše prednje straže v boju z Nemci, ki so napadalo prodirali, v smeri proti reki Bzuri. Sovražniku se je posrečilo, da se je ustalil v okolici Lešeča—Otlav, kjer zdaj odposilja svoje prednje čete proti Paunteka.

ŠTIRI MILIJONE RUSOV NA BOJIŠČU.

Genf, 21. novembra. Iz Londona poročajo o moči ruske armade: Rusi so postavili 21 armadnih zborov proti Nemčiji, 15 armadnih zborov pa proti Avstriji. Poleg tega so še štiri druge ruske armade na drugi črti, tako da znaša skupna moč Rusov na severnem bojišču tri in pol milijona vojakov. Proti Turkom se bori pol milijona Rusov.

IZ GALICIJE.

Gališki deželni odbor se je iz Zakopanov preselil v Olomuc.

Dr. Leo, načelnik Poljskega kola in bivši župan v Krakovu, se je z Dunaja odpeljal v Krakov.

Iz Krakova poročajo, da je vsled povelstva trdnjave ustavljeno izhajanje »Glos Naroda«.

Krakov je še vedno zvezan z zahodom. Proti Dunaju vozijo na dan trije poštni vlaki: dva čez Skavino, eden čez Oswiencin. S tem vlakom morejo potovati le civilne osebe, ki se izkažejo z legitimacijo trdnjavskega poveljstva. Tovorni vlaki vozijo neobhodno potrebne stvari.

Grško-katoliškega škofa Szeptickega Rusi niso odpeljali kot vojnega ujetnika, ampak kakor sedaj poročajo, so ga aretirali, ker se je po njihovem mnenju zagrešil administrativni prestopok proti Rusiji po okupaciji v Lvovu. Deportacija in vojno ujetništvo se razlikujeta v toliko, da nadškofa sedaj lahko obdrže v Rusiji tudi potem, ko bodo ujetnike že zamenjali.

POLJSKE LEGIJE.

Cenzurirana »Gazeta Krakowska« poroča, da so se poljske legije, ki se še vadijo v orožju, iz Krakova in okolice preselile v Šlezijo; legijonarji so se naselili v Jablankovo in okolici.

ČRNOVČANI SE VRAČAJO V SVOJE MESTO.

»Az Est« poroča iz Dorne Watre: Velik del Črnovčanov se je vrnil v mesto nazaj. Rusi so odpeljali 19 črnovških meščanov kot talnike.

RUSKA NASILJA.

Dunaj, 21. novembra. (Koresp. urad.) Iz vojnega časnikarskega stana poročajo: Neprestano se čuje o novih nasiljih Rusov v okupiranih delih Galicije. Ko so Rusi zavzeli kraj Kaluš, so ga oplenili in pozneje površno utrdili. Z nagajkami so prisilili vse Jude kljub judovskim praznikom, da so pomagali pri utrjevalnih delih. Kraje Dolina, Krekvice, Rozniatov, Ceniava, Spas in Suky so zasedle tri stotnije kozakov, ki ogrožajo s svojimi patruljami vso okolico. Te tri stotnije žive izključno od ropu.

PREGANJANJE UKRAJINCEV.

Carigrad, 21. novembra. »Tasvir-i-Efkia« poroča, da je ruska vlada aretovala v zadnjih dneh številne Ukrajince ter jih zaprla v ječe.

IZ KARPATOV.

Budimpešta, 21. novembra. »Az Est« poroča iz Wyskova: Naše čete imajo karpatsko črto popolnoma zasedeno. Ze več dni pada sneg in vlada mrz. Kljub temu je stanje naše armade izborna. Deset dni se tukaj ni pojavil noben nov slučaj kolere.

REDNE RAZMERE V MARMAROŠKEM KOMITATU.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Budimpešta, 20. novembra. »Az Estov« poročevalec brzojavlja iz Ökormezója z dne 17. t. m.: Na črti Huszt—Ökormöz se je prebivalstvo zopet vrnilo na svoje domove. Povsodi je zopet red in mir. Neprestano srečujejo vozove, ki iz Huszta vozijo živila v Ökormezó in dalje proti severu, ker so Rusi ob svojem vpadu vsa živila pobrali. Velika sreča je, da je tamkajšno ljudstvo, ki se v velikem peča z živinorejo, o pravem času odgnalo živino v gore in jo tako obvarovalo pred Rusi. Sedaj so živino zopet prignali na domove ter je dovolj mesa; v Ökormezó stane 1 kg mesa še vedno le 1 K. Kruh, moko in riž dobiva prebivalstvo od vojaštva. O domoljubju prebivalstva priča ta-le dogodek, kateremu je bil »Az Estov« poročevalec sam priča: Okrajni sodnik Emil pl. Zombory je neki rusinski kmetici razložil pogoje glede vojnega posojila. Kmetica je nato sodnika prosila, naj dvigne v poštni hranilnici njen denar in podpiše zanjo vojno posojilo.

NA MARMAROŠKI MEJI.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Budimpešta, 20. novembra. »Az Estov« poročevalec naznanja z marmaroške meje: Ze nekaj dni sneži; sneg na cestah zmrzuje, vsled česar je na strmih poteh celo pešhoda zelo težavna.

Zdravstveno stanje naših čet je tudi v sedanjem velikem mrazu izvrstno. Linijski poveljnik je dal proti koleri cepiti tudi trenske voznike, tako da tukaj že deset dni ni bilo nobenega kolere sumljivega slučaja. Oskrba čet je s sijajnimi odredbami popolnoma zajamčena. Strokovnjaki izjavljajo, da v teh krajih tekem zime ni pričakovati resnih bojev. Včeraj je bil tukaj veliki župan Ladislav Nyegre in se obvestil o škodi v marmaroških obmejnih krajih. Pohvalil je uradnike v Ökörmezöju radi njihovega vrliga obnašanja začasa ruskega vpada. Prebivalstvo je mirno, ker je prepričano, da bodo vojne operacije v hudi zimi počivale.

× × ×

RUSI IN DOLGA VOJNA.

Bukarešt, 20. novembra. V nižnj-novgorodskem listu »Volgar« piše znan politik: »Zadnji čas je, da po angleškem zgledu tudi mi spoznamo resnost položaja in se odpovemo nevarnemu optimizmu. Tekom naših vojni operacij smo napravili napako, da smo le s številskimi računi, ne pa, kakor Nemčija, z ljudsko dušo, in ravno zato nas mora skrbeti, ker sovražnik v neverjetnem številu takorekoč raste iz tal in se obrača proti nam. Mi nismo posebno navdušeni za angleški recept dolge vojne, ker nismo nanjo pripravljeni ne gospodarsko ne vojaško.

IZGUBE RUSKIH ČASTNIKOV NADOMESTE DIJAKI.

Iz Kodanja se poroča: Ker je padlo v vojski veliko častnikov, jih namerava ruska vlada nadomestiti z dijaki, ki jih obrazujejo zato v Peterburgu in v Moskvi v trimesečnem tečaju. Ruska vlada hoče tako tudi revolucionarno delovanje mladih ljudi obrniti proti Nemčiji in se opustiti skrbi radi notranjih nemirov.

IZJAVE CARICE-VDOVE MARIJE FEODOROVNE.

»Neue Freie Presse« poroča iz Kodanja: Posebnega poročevalca »Berlingske Tidende«, ki ga je bil list polal v Rusijo, je v Aničkovi palači v Petrogradu sprejela carica-vdova. Tekom pogovora je poročevalec čestital carici k uspehom hrabre ruske armade, nakar je carica rekla:

»Naj bi Bog tudi v bodoče razprostril svojo roko. Kakor gotovo je vajemnost v pravični stvari velika reč, tako gotovo bomo zmagali.

Ali ste videli, kako je vojna rusko ljudstvo sklenila in zvezala v neomajni edinosti? Dokler traja vojna, ni v deželah, v katerih vlada car, nobenih političnih strank, nobene razlike v narodnosti. Delavska stranka gre roko v roki s skrajno desnico, Poljaki, Finci, Židje so postali Rusi, zbirajo denar za naše lazarete ter se prostovoljno javljajo pod naše zastave, da branijo sveto rusko zemljo. Veliko njih se je že odlikovalo v vojni. Od severnega Ledenege morja do Črnega morja, od Vladivostoka do Vzhodnega morja bodete našli složno Rusijo, ki bo zmagala.

Nihče ne more vedeti, kako dolgo bo trajala strašna vojna, toda na to se lahko zanesete: naj traja še tako dolgo in naj bo še tako krvava, tisti, ki bo končno zmagal, bomo mi, ki branimo pravico, in ne oni, ki prelamljajo pogodbe in kršijo nevtralnost. Lahko poveste na Danskem, da je to rekla carica Marija Feodorovna.

Prostozidarji v romanskih deželah.

Prostozidarji ščuvajo v nevtralnih državah na vojsko proti Nemcem. Predvsem je izkušalo framazonstvo nahujskati Italijo in Španijo. Ker ti državi nista hoteli kršiti nevtralnosti, hoče sedaj oboroženo nevtralnost, da bi se izvedla mobilizacija. Višje vodstvo radikalne stranke v Italiji je izdalo okrožnico, ki je skoro dobeseden posnetek poziva, ki sta ga izdala španski in italijanski veliki Orient in ki slove:

»Osrednje vodstvo italijanske radikalne stranke obnavlja svoje v sklepu 14. septembra izraženo naziranje o položaju mednarodne politike; vpoštevajoč potek vojske opozarja na propagando, ki jo izvajajo oficijelni socialisti in katoličani za absolutno nevtralnost. Smatra za potrebno, da postavi proti tej narodni duh tlačitvi in italijanskim koristim nasprotujoči propagandi drugo propagando. Ta propaganda naj razsvetljuje vest dežele, in zahteva, da se Italija za kršitev nevtralnosti pripravi. Da dobi ta propaganda moč, ki odgovarja njeni važnosti, se pozivajo vse sekcije stranke, da nastopijo proti tistim pristašem nevtralnosti, ki negujejo neodločnost in egoizem in upoštevajo le gospodarske koristi dela dežele.

Značilno je, da se ta okrožnica poleg oficijelnih socialistov obrača oso-

bito proti katoličanom in jim odreka ljubezen do domovine, kakor da framazonstvo s svojimi napadi na nevtralnost boljše čuva koristi domovine kakor tisti, ki hočejo domovino obvarovati pred pustolovci. Te okrožnice seveda ne učinkujejo ne na vlado in ne na ljudstvo v Italiji in v Španiji.

Vojska s Srbijo.

Dunaj, 20. novembra. Iz južnega bojišča se uradno poroča:

Posamezni boji se vrše na celi fronti. Napad na utrjene postojanke pri Lazarovacu ugodno napreduje. Včeraj je bilo ujetih 7 častnikov in 600 mož. Vreme je neugodno: na višinah je 1 meter snega, nižine so pa poplavljene.

OBUPEN POLOŽAJ V SRBIJI.

Rim, 21. novembra. O položaju v Srbiji piše »Popolo Romano«: Z ozirom na slabo stanje srbske armade, ki šteje le še 100.000 mož proti 300.000 mož Avstrijcev, je vsak nadaljni odpor nemogoč.

Dunaj, 20. novembra. Dopisnik »Reichspost« poizve z avtentične strani v Sofiji: Srbska vlada je izjavila v Parizu, da se radi gospodarskega poloma ne more več vojskovati. Poražena srbska armada se vali v neredu proti zadnji deželi in bo pri Kragujevcu zadnjicu poizkusila obrambo. Srbska vlada je v Atenah še enkrat podvzela nujne korake za pomoč. Nadaljnji zapletljaji na Balkanu so zelo mogoči.

SRBI OB SAVI PORAZENI.

Graški cenzurirani listi poročajo: V terek opoldne je bilo višje poveljstvo balkanske armade obveščeno o novi naši zmagi. Naši hrabri vojski so izgnali Srbe, ki so se umaknili v Bojlevo v močne betonske utrdbe in v ovinek, ki ga napravi Sava v obliki črke V, iz njih postojank in so jih podili ter zasledovali do Ostružnice. Med silovitim napadom naših vojakov je utonilo veliko Srbov v Savi. (Od Ostružnice do Belgrada je približno 12 km.)

IZGUBE SRBOV PRI VALJEVU.

Preko Sofije se poroča iz Niša: Srbi uradno priznavajo, da so ujeli Avstrijci v bitki pri Valjevu štiri polne srbske polke, 3000 mož raznih polkov in 60 častnikov.

ČRNOGORCI POIZKUŠALI VPASTI V DALMACIJO.

Graški cenzurirani listi poročajo: Črnogorci so poizkušali zadnje dni vpasti v Dalmacijo. Poizkušali so v smeri proti Grabu, ki leži južno od Trebinja sunek, ki je bil, kakor se zdi, nameravan v smeri proti Dubrovniku—Vecchia. Naše obmejne čete so jih, kakor tudi med drugimi manjšimi spopadi, brez velikih težav vrgli nazaj čez mejo. Črnogorci so imeli v teh bojih resne izgube. V Boki so zadnje tedne Črnogorci nadaljevali obstreljevanje Kotorja in naših postojank na višinah ter so zelo tratili municijo. Obstreljevanje je večkrat trajalo do 24 ur. Mestu Kotor so prizadali Črnogorci le neznatno škodo.

ENVER PAŠA ČESTITA K NAŠIM ZMAGAM V SRBIJI.

Dunaj, 20. novembra. (Kor. urad.) Vrhovni armadni poveljnik Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvoda Friderik je danes prejel naslednjo brzojavko: Vaši c. in kr. Visokosti čestitam v imenu cesarske otomanske armade in obenem v svojem imenu k velikim uspehom, ki so jih Vaše junaške čete po trdovratnem boju izvojevale v Srbiji pod spretnim vodstvom generala Potioreka. — Enver, namestnik vrhovnega poveljnika cesarske otomanske armade in mornarice.

Njegova c. in kr. Visokosti, gospod nadvojvoda Friderik je odgovoril z naslednjo brzojavko: Najprisrčnejše se zahvaljujem Vaši ekscelenci za prijazen čestitke povodom uspehov naših vrljih čet v Srbiji. Z odkritosrčnim zadovoljstvom doznajem za neprestano množično se uspehe Vaše hrabre, pod izbornim vodstvom Vaše ekscelence stoječe cesarske otomanske armade in mornarice in sem prepričan, da se bo našim združenim naporom posrečilo, da spravimo sovražnika na tla. G. p. nadvojvoda Friderik, c. in kr. vrhovni armadni poveljnik.

Obenem je Nj. c. in kr. Visokosti čestitke Enver paše brzojavno sporočilo fzm Potioreku, zaslužnemu poveljniku balkanskih brambnih sil, ki smejo biti po pravici ponosne na to priznanje hrabre cesarsko-otomanske armade.

ODKLONJENA SRBSKA NAROČILA.

Rim, 21. novembra. Italijanske tovarne so odklonile srbska naročila za municijo. Enako je bilo tudi odklonjeno srbsko naročilo za moko.

NAPETOST MED SRBIJO IN BOLGARIJO.

Sofija, 20. novembra. Pred kratkem je dovolila bolgarska vlada, da se sme-

jo izvažati nekateri predmeti, med njimi tudi ovčje kože. Transitni promet čez Rumunijo pa zadeva na težkoče. Vlada je za boljše izvozno pot nakupila avstrijske parnike, ki so vozili pod bolgarsko zastavo ob srbskem in ob rumunskem bregu Donave. Rumunija je dovolila plovbo, Srbija jo pa odklanja. Bolgarskemu poslaniku Capraškovu je ukazano, da naj odločno zahteva srbsko dovoljenje. Ogorčenje radi novega izzivanja Srbije, ki onemogočuje bolgarsko trgovino, je veliko.

Amerika kot mirovna posredovalka.

London, 20. novembra. (Kor. urad.) »Times« poroča iz Washingtona z dne 18. t. m.: »Associated Press« priobčuje inspiriran članek, v katerem izvaja, kakšno stališče zavzema predsednik Wilson nasproti svojim dolžnostim kot mirovni posredovalec. Amerika, tako se glasi poročilo, bo šele tedaj ponudila svoje posredovanje, ako bo ena ali več izmed vojujočih se strank naznanilo, da se pripravljene ponudbo sprejeti. Predsednik Wilson da je mnenja, da so Združene države že neformelno in formalno pokazale svojo pripravljenost k mirovnemu posredovanju. Ustvarilo bi le predsodke proti eventualnemu vplivu Združenih držav, ako bi hotele v sedanjem trenutku več storiti. Predsednik Wilson je namignil, da bi sicer rad z drugimi nevtralnimi državami sodeloval, da pa noče začeti, dokler eden vojujočih se ne pokaže pripravljenosti, da bi sprejel posredovanje skupine nevtralnih narodov.

AMERIKA POSREDOVALA V PETERBURGU ZA MIR.

Iz Peterburga poročajo: Neki zastopnik amerikanske Unije je napravil na ruskem dvoru in v vladni hiši obisk. Poizvedoval je v imenu amerikanskega predsednika Wilsona, če bi bilo mogoče posredovati za mir. Rezultat te konference je ta: Odposlanik je Peterburg že zapustil.

Nemške križarke ob japonskem obrežju.

»Rusko Slovo« poroča iz Tokia: Na japonskem obrežju vlada panika. Drugo japonsko brodovje se je odpeljalo v pomorsko cesto Tsushimo, kjer so zapazili nemške križarke.

Boji na zahodu.

Berolin, 20. novembra. Wolffov urad poroča iz glavnega stana:

V Zahodni Flandriji in na severnem Francoskem ni nobene bistvene spremembe. Razmočena, deloma zmrzjena tla in snežni viharji otežujejo naše premikanje. Francoski napad pri Combrai, južno-vzhodno od Verduna je bil odbit.

Obnovljena nemška ofenziva pri Nieuportu in Dixmuidenu.

»Amsterdamer Telegraaf« poroča, da so Nemci obnovili ofenzivo pri Nieuportu in pri Dixmuidenu. Zavezniki so zdaj poplavlili tudi pokrajino, ki leži južno od Dixmuidna ob reki in ob Yzerskem kanalu. Neki belgijski vojak piše, da stoje v mnogih strelskih jarkih vojščaki do kolen v vodi.

Nemška garda v boju za Ypern.

Angleški časnikarski urad poroča: V boju za Ypern se je posebno izkazala 1. in 4. brigada gardnega zbora. Ko so pričeli pod varstvom topov napadati, smo jih prijeli od strani s topovi in strojnimi puškami. Predno so prodrli do naše črte, so imeli velike izgube, ampak kljub temu se jim je posrečilo, našo fronto na treh straneh prodrati. Prišli so tudi v gozdovih za naše strelne jarke. Ustavili smo se jim; naši topovi in strojne puške so jih zapodili nazaj pred naše strelne jarke. Ampak kljub temu so obdržali nekaj našega ozemlja. Na našem desnem krilu smo nekaj jarkov podminirali. Ko smo jih zapustili, so jih zasedli Nemci. Nato je nastala eksplozija, v kateri je bilo več sovražnikov ubitih. Hrabrost in drznost, s katero je garda napad izvedla, zasluži veliko občudovanje.

Novi nemški napadi na Ypern.

»Daily Mail« poroča: Četudi so izgube Francozov in Angležev velike, vendar vzdržujejo svoje postojanke proti obupnim napadom nasprotnika. Angleži so podvzeli nov napad na Mesines. Zadeli so pa na velik odpor.

Fronta Nieuport—Dixmuiden pod vodo.

Postojanke obeh strank so zelo zapletene in gredo sem in tje. Nemci so začeli 18. novembra z obstreljevanjem vasi Ost-Dünkirchen in okolice. Granate so padale v vas in so povzročile veliko zmešnjavo. Ljudje so se trkali za prostore v avtomobilih, na vozovih in na vlaku, da bi zbežali.

Od mesta Nieuport in Dixmuiden ni ostalo drugega kakor kup kamenja. Boj v tej okolici je zelo hud, ampak fronta je ostala ista kakor prej.

London. »Times« poroča iz Flandrije: Med četami zaveznikov in Nemci leži na celi črti Nieuport—Dixmuiden voda. Zadnja poplava ozemlja se je izvršila 18. novembra. Sedaj je trikot Dixmuiden, Oostkerken, Kaeskerken ves pod vodo in nemško prodiranje od Dixmuidna bi bil zelo nevaren poizkus. Zadnja poplava je odgovor na zasedenje mesta Dixmuiden.

Velika škoda vsled poplave v Flandriji.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča: Vsa okolica južno od Dixmuiden in Bixschoote do zahodno od Bixschoote je pod vodo. Tudi železnica je pod vodo. Od nekdanj cvetoče pokrajine ni ostalo drugega kakor vrbe, ki žalostno mole iz vode.

Nemški sunek proti Calaisu.

London, 20. novembra. (Koresp. ur.) »Evening« poročajo iz Rotterdam: Od torka na sredo je bil v Belgiji popolnoma ustavljen železniški promet, kar kaže, da se s podvojeno silo obnovi napad na Flandernskem in sunek proti Calaisu.

Velike francoske izgube.

Berolin, 21. novembra. »Lokalanzeiger« poroča: V bojih med Bixschoote—Dixmuiden so Francozi izgubili 20 tisoč mož. Posebno Zuavi so imeli težke izgube. V kanalu Yser-Ypern je utonilo pri nekem močnem napadu 2500 Francozov in Angležev. Nekaj stotin Francozov je postalo žrtev rodu Gurkas, ki v temi niso ločili svojih čet od sovražnika. V Parizu vlada čedalje večja nejevolja nad neugodnim potekom operacij na severnem Francoskem. Nemci so zasedli francoske postojanke pri Chaumontu, potem ko so jih razstrelili z minami.

Nemci pregnali s šrapneli dva angleška bataljona.

»Münchener Neueste Nachrichten« poročajo iz Londona: Angleški tiskovni urad obvešča, da so tretji oddelek angleške ekspedicijske armade 19. t. m. Nemci siloviti napadli. Angleško poročilo ne navaja kraja, kjer se je napadalo, pač pa omenja, da je napadala tako nemška artiljerija kakor pehota. Dva angleška bataljona sta morala vsled šrapnelov zapustiti svoje postojanke, a sta zopet osvojila svoje stare postojanke in sta vrgla sovražnika 50 korakov nazaj.

Obstreljevanje mesta Trapezunt.

Peterburški admiral poroča: Dne 17. novembra je priplulo črnomoško brodovje pred turško trdnjavo Trapezunt. Bombardiralo je utrdbe, vojašnice in postajo za brezžični brzojav. Turških vojni ladij ni bilo opaziti.

Katedrala v mestu Mecheln ohranjena.

Berolin. Belgijski kanonik pl. Langendonek je izjavil, da so poškodbe na katedrali v Mecheln neznatne. Nemško obstreljevanje je imelo samo namen odstraniti belgijske poizvedovalce, ki so bili v zvoniku.

Priprave za zimsko vojsko na Francoskem.

Poročevalec amsterdamskega »Telegrapha« opisuje težave, ki ovirajo operacije armade pozimi. Vodstvo nemške armade je odredilo že najboljše priprave, da bodo lahko Nemci tudi pozimi operirali. Ozemlje ob Yseru in Lysu je poplavljen in zato nepristopno. Pri Poperinghu sta v gosti megli trčila dva oklopna vlaka zaveznikov. Škoda je bila velika. V angleškem taboru sodijo, da so povzročili nesrečo nemški vohuni. Govori se, kar ni mogoče konstatirati, da je v zadnjih bojih pred Ypernom v strelskih jarkih belgijski kralj streljal na Nemce in se je šele odstranil, ko mu je zmanjkalo patronov.

Velike angleške izgube.

Lord Newton je izjavil, da znašajo dosedanje angleške izgube 80.000 mož. Nekateri bataljoni so izgubili vse častnike. Narod naj pomisli, da je treba njih ojačati.

Angleške izgube na morju.

V spodnji zbornici je angleški minister Churchill povedal število padlih angleških mornarjev. Do 17. novembra imajo Angleži sledeče izgube: častnikov 222 mrtvih, 37 ranjenih, 5 jih pa pogrešajo. Mornarjev: 3455 mrtvih, 428 ranjenih, 1 pogrešajo. V tem niso uračunjeni: 1000 mož pomorske divizije pred Antwerpom in 875 mornarjev z ladje Good Hope, ki jih pogrešajo. Ena pomorska divizija je pa na Holandskem internirana.

Belgijski poslanci.

Amsterdam. Het Volk poroča: Nemška vlada je ukazala, da belgijski poslanci v svojih okrajih ostanejo. Kdor bi skušal svoj okraj zapustiti, se kaznuje z globo 10.000 frankov.

Nesporazum med Belgijo in Anglijo se dementira.

Rim, 20. novembra. Tukajšnje belgijsko poslanstvo naznanja, da je pooblaščenost, najodločnejše dementirati vest, ki so jo prinesli 15. t. m. razni listi, češ, da je nastalo nesporazumljenje med kraljem Albertom in med angleškimi vojaškimi oblastmi. Poslanstvo je nadalje pooblaščenost izjaviti, da vlada in da ni nikdar prenehal vladati najpopolnejši sporazum med glavnimi štabi zaveznikov.

Vojska pod zemljo.

Haag, 19. novembra. Ker vsled slabega vremena afrikanke in indijske čete na Flandernskem zelo trpe, so del teh čet odposlali iz fronte v Dünkirchen, kjer grade utrdbe. List »Daily News« poroča, da kopljejo Nemci iz svojih strelskih jarkov predore in se nenadoma kakih 50 do 100 metrov spredaj pokažejo s strojnimi puškami iz zemlje ter nato iz njih uničevalno streljajo. Taki predori so bili en dan sedemkrat osvojeni in zopet izgubljeni.

Joffre odklonil maršalsko čast.

»Neue Freie Presse« je dobila iz mesta Bordeaux naslednje poročilo: Predsednik francoske republike Poincaré čuti, da pada dan za dnem njegov ugled tako pri armadi kakor tudi v političnih krogih. Da bi svoj ugled zopet dvignil, je podelil vrhovnemu poveljniku francoske armade Joffreu maršalsko čast. Joffre je pa to čast odklonil z dobesedno motivacijo: »Nisem še zmagoval, zato ne morem sprejeti najvišje vojaške časti.«

Srečna granata.

Freiburg, 20. novembra. Tukajšnji 36. poljski topniški polk je stal v fronti v bližini neke vasi, katero je sovražnik obstreljeval. Neka granata je padla za baterijo, ne da bi napravila škodo. S prstjo, ki jo je izrila, pa se je razkropila na vse strani tudi — kri. Kako je bilo to mogoče? Vojski so preiskali zemljišče in našli tam zakopano celo zalogo steklenic s starim rdečim vinom. Te »krvi« so bili vojaki seveda kaj veseli.

Nemci črtani iz francoske častne legije.

Pariz, 21. novembra. Vsi Nemci so črtani iz francoske častne legije.

Vojno posojilo.

Dunaj, 20. novembra. (Kor. urad.) Podpisovanje vojnega posojila je danes zadovoljivo napredovalo. Pri osrednji dunajski hranilnici in pri njenih podružnicah se je podpisalo nad 14 milijonov, pri prvi avstrijski hranilnici skoraj 4 milijone. Pri avstrijskem kreditnem zavodu za trgovino in obrt, pri kateri je podpisanih do 8 milijonov K, je podpisala nadvojvodinja Marija Anunzacija znatno vsoto, zunanji minister grof Berchtold je podpisal 300.000 kron, nezgodna zavarovalnica avstrijskih železnice 1½ milijona, prva ogrska zavarovalna družba v Budimpešti 1 milijon, Franc baron Mayr-Melenhof 1 milijon kron. Pri Anglo banki se je podpisalo 3½ milijone. Pri avstrijski Länderbanki, kjer je podpisal mejni grof Aleksander Pallavicini polovico podpisanega posojila 500.000 K, se je podpisalo 1¼ milijona. Dunajsko bančno društvo izkazuje 4 milijone, pri Zivnostenski banki na Dunaju se je podpisalo 1¼ milijona, pri Unionbanki 12½ milijona. Dunajska regulacijska komisija je podpisala 4 milijone, komisija za prometne naprave na Dunaju 2½ milijona in Assicurazioni Generali v Trstu 1 milijon kron.

Praga, 20. novembra. (Kor. urad.) Pri Češki eskomptni banki znašajo veliki podpisi posojila skoraj 3 milijone, pri Češki industrijski banki nad 4 milijone. Pri Zivnostenski banki se je podpisalo dozdaj nad 14 milijonov kron. Deželna upravna komisija kraljestva Češko je podpisala 647.000 kron.

ZA PODALJŠANJE PODPISOVANJA VOJNEGA POSOJILA.

Dunaj, 21. novembra. (Kor. urad.) »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da sta zbornični predsednik posl. dr. Sylvester in posl. Stölzl prosila finančnega ministra barona Engelna, da naj s posebnim ozrom na kmetstvo prebivalstvo in na obrtnike podaljša rok za podpisovanje vojnega posojila.

Izgube kranjskega 17. pešpolka.

(Izko iz 60. št.)

Mrtvi so naslednji častniki: poročnik Hantsch Norbert, poročnik Hencl Karel, rez. praporščak Julij pl. Ott, rez. poročnik Hugon Stark. Ranjeni so: rez. poročnik Bloch Oton, stotnik Viktor pl. Canisius, poročnik Haluska Stanislav, rez. poročnik Lavrenčič Stanislav, rez. kadet Ratzmann Alojz, rez. poročnik Sogel Friderik, rez. kadet Weiss Benedikt, praporščak Weis Robert, stotnik Zerjav Alfons.

Moštvo.

Mrtvi so: Adlešič Peter (8), Aubel Franc (6), četovodja Bitenc Ivan (10), četovodja Delost Franc (12), Eniko Anton (9), Gajezda Anton (10), Gorenec Franc (12), Izanc Ivan (9), Jaki Alojzij, korp. Jarc Anton, Kajfež Matija (12), Kastelec Stefan (1), četovodja Kermavner Franc (1), Kerničar Jožef (10), enol. prost. Kinast Albin (10), Kogoj Franc (12), Kos Ivan (9), Longar Alojzij (12), korp. Mandelc Franc (12), Martinjak Jožef (9), Mele (7), Mestek Anton (9), Meznar Jožef (4), Močnik Anton, Oblak Anton (9), Petrič Jožef (2), Pevek Anton (9), Pintar Mat. (9), Polajnar Jožef (9), Robljek Franc (4), Skoporec Anton (9), korp. Starc Rudolf (4), četovodja Sliimec Ivan (11), Stojan Mihael (1), Sušteršič Ivan (9), podd. Terdina Franc, Tomažič Alojzij (11), Tomažič Jožef (3), podd. Tomše Mat. (9), Turk Anton, Ulašič Franc (11), Vidmar Pius (9), podd. Zaplotnik Franc (12), Zlogar Franc (9). (Dalje prihodnjic.)

Portugalska.

ZASEDANJE PORTUGALSKE ZBOR-NICE.

London, 20. novembra. (Kor. urad.) »Morning Post« poroča iz Lizbone: Parlament se sestane v ponedeljek. Pričakujejo, da poda ministrski predsednik izjavo o zunanjih zadevah Portugalske. V Lizboni ne prestando aretirajo sumljive ljudi.

VODJA KARLISTOV IZKLJUČEN IZ STRANKE.

Madrid, 21. novembra. Vodja karlistov don Jaime je bil izključen iz stranke, ker je simpatiziral z Angleži.

MONARHISTIČNI ČASOPISI NA PORTUGALSKEM USTAVLJENI.

Iz Rima se poroča: Republikanska vlada na Portugalskem je ustavila vse monarhistične časopise, češ, da so objavljali nemška (resnična) poročila o stanju na bojiščih.

Bolgarska mobilizira.

Sofija, 21. novembra. Bolgarska vlada namerava vpoklicati črnovojne, ki niso služili pri vojaki, da se izvežbajo. S tem bo pridobila Bolgarija 120.000 mož.

ROMUNIJA OSTANE NEVTRALNA.

Bukarešta, 21. novembra. Romunija bo obdržala strogo nevtralnost.

Tirana proti Essad paši.

Bari, 19. novembra. Tirana, rojstno mesto Esad paše, kjer ima tudi večino svojih posestev, se je vzdignilo proti novemu albanskemu samodržcu, ki se je baje že odločil, da proglasi v mestu obsedno stanje ter pošlje tjakaj močan oddelek svojih čet. Bib Doda je bil v Draču in se je dosegel med njim in Esad pašo popoln sporazum, vsled česar je zagotovljen tudi mir v Skadru. Bib Doda je imenovan predsednikom vladne komisije v Skadru in celem vilajetu. Turška zastava se odstrani in nadomesti z rdečo-črno. Bib Doda prizna Esad pašo kot predsednika osrednje vlade in glavnega poveljnika albanskega vojaštva. Vsled tega je Esad paša odpoklical svoje čete, ki so bile pripravljene ob reki Mati, da korakajo proti Skadru, če bi se tam anarhija še razpasla.

Turčija v vojski.

TURŠKO POROČILO O TURŠKIH ZMAGAH.

Carigrad, 21. novembra. (Kor. urad.) Z ozirom na predčerašnji komunike glavnega stana povdarjajo turški listi, da je druga črta, na katero so se umaknili Rusi, deset do petnajst kilometrov oddaljena od meje in njej večji del v dolini Araksa. Postojanka ob Kori, ki so jo zasedle turške čete, je kakih 20 km oddaljena od meje. Sawot leži na jugu od Batuma.

Carigrad, 17. novembra. (Kor. urad.) Zakasnelo.) Poročilo turškega glavnega stana: Turške čete so prodrle čez Kotur in so se zmagovito borile z Rusi. Rusi, ki so bili pri Köprüköi poraženi, so se umaknili 30 do 40 km nazaj proti meji. Turška armada prodira dalje. Boj na obrežju pri Batumu se nadaljuje. Rusko brodovje je oddalo 40 do 50 strelcov na Trapezunt in poškodovalo 5 hiš. Nekaj oseb je bilo ranjenih, sicer ni imelo obstreljevanje nobenega uspeha. Med obstreljevanjem pristanišča v Trapezuntu je prebivalstvo mesta ohranilo hladnokrvnost.

Carigrad, 21. novembra. Turški glavni stan poroča: Dne 17. septembra so turške čete zavzele v bajonetnem naskoku vse stražnice v okolici Artvina. Rusi so pobegnili in pustili za seboj številne mrtvece in množico vojnega materiala. — Boji z glavno močjo ruske armade na obmejnem kavkaškem ozemlju še trajajo. Po hudih bojih so premagale turške čete Ruse, ki so stali na ruskem ozemlju pri Limanu. Rusi so imeli težke izgube in so se umaknili na drugi breg reke Čürük.

Carigrad, 21. novembra. Povodom nekega članka v »Independence Roumaine«, ki svetli vojni pripluje stranske namene, naglašajo »İkdam« in drugi turški listi, da

je sveta vojna naperjena izključno le proti ententi in njenim zaveznikom.

RUSI OBSTRELJEVALI TRAPEZUNT IN UNILI LASTEN KONZULAT.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Kristianije: Petrogradski mornariški štab obvešča: Rusko črnomoško brodovje se je pripeljalo 17. novembra pred turško trdnjavo Trapezunt. Obstreljevalo je trdnjavo, vojašnice in brezžično brzojavno postajo. V Trapezuntu so Rusi z lastnimi bombami popolnoma porušili konzulatno poslopje. Ruski konzul, ki mesta še ni zapustil, je bil na nogi nevarno ranjen, ranjena sta bila tudi konzulov tajnik in tolmač.

× × ×

Trapezunt leži na jugovzhodnem obrežju Črnega morja. Mesto brani močna citadela, tri velike vojašnice in nasipi. Prebivalcev šteje mesto približno 40.000.

× × ×

Carigrad, 18. novembra. (Kor. urad.)

Po zasebnih poročilih je rusko brodovje pred Trapezuntom še slabše streljalo kakor pred Zunguldakom, kjer je bil osobito poškodovan francoski konzulat. V Trapezuntu je rusko obstreljevanje skoraj popolnoma porušilo zgornje nadstropje ruskega konzulata; ranjena sta bila dva konzulatna uradnika, neki tajnik in sin nekega sluga. Druga v mestu povzročena škoda je neznatna. Deloma poškodovanih je nekaj skladišč blizu pristanišča, neka hiša, neka kavarna in neki konjski hlev. Nekaj ladij je potopljenih.

POMORSKA BITKA NA ČRNEM MORJU.

Petrogradska uradna poročila potrjujejo, da se je bila dne 19. t. m. na Črnem morju pomorska bitka med neko turško ladjo in premočnim ruskim brodovjem. Ruska admiralna ladja »Svatoj Jevstazi« je bila poškodovana; mrtvi so 4 ruski častniki in 29 mornarjev, težko ranjen je en častnik in 19 mornarjev, 5 jih je lahko ranjenih. Boj je trajal četrte ure.

Carigrad, 20. novembra. (Kor. urad.) Neko obvestilo glavnega stana izjavi: V Sebastopolju je pobegnilo rusko brodovje, obstoječe iz dveh oklopnih in pet križark, ki jo zasleduje turško brodovje. Rusko brodovje topničark je pobegnilo v neko drugo rusko pristanišče.

ZAROTA PROTI ENVER PAŠI IN GENERALU LIMANU.

»Politiken« poroča iz Pariza, da je izbruhnila pod vodstvom Šukri paše zarota proti Nemcem in proti Enver paši in da se namerava napad na nemškega generala Limana.

PREISKAVE V CARIGRADU.

Carigrad, 18. novembra. (Kor. urad.) Trdi se, da so našli v angleškem poslanstvu dva voza pušk in patron ter podobnih stvari, ki so jih prepeljali na policijsko ravnanje. Govori se, da so danes v ruski trgovski šoli in v neki francoski šoli v Peri našli aparate za brezžično brzojavljenje.

TURKI ZASLEDILI BREZŽIČNI BRZOJAV.

Carigrad, 21. novembra. Uradnik ruskega poslanstva in pa uslužbenec francoskega poslanstva sta bila aretirana zaradi tajnega brezžičnega brzojavljenja.

TURŠKI KONZULAT V MARSEILLU OPUSTOŠEN.

Carigrad, 20. novembra. (Kor. ur.) »Tarin« poroča, da so demonstrirali v Marseille ob napovedi vojske proti Turčiji in da je bil opustošen turški konzulat.

TURČIJA ZAPLENILA ANGLEŠKO ŽELEZNICO.

Carigrad, 18. novembra. (Kor. urad.) Trdi se, da je zaplenila turška vlada angleško železnico Smyrna—Aigin, za katero se je koncesija podaljšala minulo leto. Poročilo se pristavlja, da izvaja Turčija na ta način represalije proti Angliji, ker je ta zaplenila oba turška dreadnoughta, ker je anektirala otok Cypem in ker je kršila egipčansko ustavo.

ANGLEŽI SE IZKRCALI V PERZIJSKEM ZALIVU. — ŠAT-EL-ARAB ZAPRT.

Frankobrod, 20. novembra. (Kor. ur.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Angleži so izkrcali v Koweitu 4000, na Baraju otokih v Perzijskem zalivu 6000 in v Bender-Buchirju na južnem obrežju Perzije 5000 mož indijskih čet. Turki so zaprli Šat-el-Arab s parnikom »Ekbatana«, last Hapaga, ki so ga potopili in ga zavarovali z minami.

VSTAJA V MAROKU SE ŠIRI.

Carigradski listi poročajo, da se vstaja v Maroku razširja. Iz Genfa se poroča, da je radi vstaje mohamedancev in ker se širi kalifov oklic, francoska vlada tudi v Tunis proglasila vojno stanje.

MOHAMEDANCI ZASEDLI PRED-MESTJA V TANGRU.

»Politiken« poroča iz Madrida: Vstajski mohamedanci so zasedli predmestja v

Tangru. Iz Marseille so odposlali vojake nazaj v Maroko. Čez Rim se poroča, da groze vstaji mestu Fez.

MANIFESTICIJE V JERUZALEMU.

Jafo, 21. novembra. Predčerašnjim so se vršile velike manifestacije v Jeruzalemu za vojno. V mošeji Oma so se vršile molitve za zmago Turške, Avstrije in Nemčije, kakor tudi za njene vladarje. Avstro-ogrski in nemški konzul sta na povabilo prisostvovala nadaljnjim manifestacijam v neki vojašnici, nakar je množica spremljala konzula v svečanostnem sprevodu v konzulatno poslopje, kjer so se izjave simpatij ponovile.

EGIPT TURŠKA GUBERNIJA?

V Carigrad je došlo odposlaništvo uglednih Egipčanov, ki je naprosilo turško vlado, naj se državnopravno stališče v Egiptu izpremeni. Egipt naj bo turška generalna gubernija; to želi egipčansko ljudstvo. Porta je izjavila, da jemlje prošnjo na znanje.

PRED ODLOČILNO BITKO ZA EGIPET.

Turški listi poročajo, da se v kratkem pričakuje odločilna bitka v Egiptu. Angleži morajo že zdaj izprevideti, da postaja njih položaj v Egiptu nevezdržljiv, ker mohamedansko prebivalstvo navdušeno sledi kalifovemu pozivu in se pridružuje turškim četam, ki jih vsak dan pomnožujejo čete oboroženih prostovoljcev.

Nova srbska obrambna črta.

Grški listi poročajo, da je sklenil srbski generalni štab spustiti se s svojo armado vzhodno od reke Kolubare v novo bitko. Srbi so že med aneksijsko krizo napravili močne utrdbe na črti Sopot—Arangelovac—Gornji Milanovac. Na tem prostoru se je tudi v začetku sedanje vojske zbrala srbska armada. Višjemu poveljstvu naših balkanskih čet nameravana nova srbska defenziva pač ne bo prinesla razočaranj.

Srbski princ Jurij kliče na pomoč.

Iz Bukarešta se poroča, da je srbski princ Jurij poslal rumunski vladji pismo, v katerem na vsi moč prosi, da mu pride Rumunija na pomoč. Z rumunsko podporo — piše Jurij — bi se še moglo zmagati.

Angleži v veliki zadregi.

ANGLEŠKI SOCIALISTI PROTI VOJNI DOLŽNOSTI.

London, 21. novembra. Angleški socialisti so začeli veliko gibanje proti vojaški dolžnosti na Angleškem.

ANGLEŽI IŠČEJO ČASTNIKE V ŠPANILJ.

Madrid, 21. novembra. Ker Angležem zelo primanjkuje častnikov, so jih začeli nabirati na španskem.

STRAH ANGLEŽEV PRED VOHUNJ.

London, 19. novembra. (Kor. urad.) Iz poslaniške zbornice. Zakasnelo došlo. Ministrski predsednik Asquith na neko vprašanje odgovarja, da se je glede na vohunstvo v vojnem uradu ustavil obvestilni oddelek, ki deluje sporazumno z admiraliteto in ga podpira tudi civilne oblasti. Vlada pozorno zasleduje vohunsko vprašanje.

VSTAJA BUROV.

Rotterdam, 21. novembra. Kapstadt in Johannesburg sta v obrambnem stanju. Pred Bloemfontein, kjer je samo 500 mož vladnih čet, je došlo 3000 Burov.

Italija.

ITALIJANSKI ZUNANJI ZASTOPNIKI V RIMU.

Rim, 20. novembra. Tittoni je prispel včeraj ob 7. uri 25 minut v Rim in je imel dopoldne skoraj eno uro trajajoč pogovor z zunanjim ministrom Sonninom. Danes se ima vršiti še eno posvetovanje. Tittoni se bo menda še ta večer vrnil v Bordeaux. Danes ali jutri prideta tudi vojvoda d'Avarna z Dunaja in Komendant Bollati iz Berolina. Odhod markija Imperiali iz Londona še ni znan; vsekakor pa je gotovo, da pride tudi on v Rim, da se predstavi novemu ministru in posvetuje s Sonninom o zunanjih politiki.

ANCONA — ODPRTO MESTO.

Rim, 20. novembra. Te dni podpiše kralj ukaz, s katerim se izpremeni Ancona v odprto mesto. Malo število topov že odvažajo s stare trdnjave. Odstrani se tudi poveljništvo za pomorsko brambo.

ITALIJA ODPOŠLJE BOJNE LADJE V EGIPET.

Milan. »Secolo« poroča, da proglasi-tev svete vojske v Egiptu ni tako učinkovala, kakor so to želeli Turki. Boje se pa, da se pojavijo nemiri v Kairu in v Aleksandriji, kjer živi veliko Italijanov. Italijanska vlada je zato sklenila, da odpošlje sporazumno z Anglijo italijanske bojne ladje v Aleksandrijo.

RUSKO URADNO POROČILO O BOMBARDIRANJU MESTA LIBAVE.

Ruski admiral poroča dne 19. novembra: Zjutraj dne 17. novembra se je prikazalo pred Libavo nemško brodovje, obsegaše iz 2 križarjev, 10 torpednih čolnov in več parnikov. Nemci so bombardirali vnovič mesto in luko in povzročili več požarov.

Tri največje bojne ladje svela.

Tri japonske bojne ladje, katere so pretekli teden spustili v morje, so največje bojne ladje na svetu. Obsegajo 31.100 ton. So tedaj večje, kakor največje angleške bojne ladje, ki obsegajo le 29.000 ton, tudi večje kot italijanske ladje, ki se še grade in bodo obsegale 31.000 ton. Ladje bodo oborožene z 12 35-6 cm, z 16 15 cm in z 12 12 cm topovi. Te ladje bodo Japonci seveda šele prihodnje leto mogli uvrstiti med svoje brodovje. Posadka bo štela po 1000 mož, vozile pa bodo s hitrostjo 25 milj na uro.

Razna poročila.

ZA DOLOČITEV MAKSIMALNIH CEN ŽITU IN MOKU.

Dunaj, 20. novembra. (Kor. ur.) Danes se je v ministrskem prezidiju pod predsedstvom ministrskega predsednika grofa Stürgkha vršila večurna konferenca glede določitve najvišjih cen za žito in moko. Posvetovanja so se udeležili notranji minister baron Heinold, trgovinski minister dr. pl. Schuster in poljedelski minister Zenker ter večje število funkcionarjev navedenih ministrstev. Kakor znano, je treba tu vprašanje iz notranjih razlogov urediti količnik le mogoče istočasno in v tesnem sporazumu z Ogrsko. V današnji konferenci se je predvsem razpravljalo o vseh zadnjih ponovnih pogajanj med zastopniki obeh vlad, pri katerih se je pokazalo bistveno zblizanje obojestranskih naziranj. V nadaljnjem poteku konference se je dosegel določen pravec za nadaljevanje pogajanj, ki jih je uvedla avstroogrška vlada, katerih uspešnega zaključka je pričakovati v prvi polovici prihodnjega tedna.

KNEZ SCHWARZENBERG ZA RANJENCE.

Budimpešta, 19. novembra. Knez Schwarzenberg je uredil poseben vlak za prevoz ranjencev.

K ARETACIJI LASTNIKA INFORMACIJSKEGA BIROJA JANOUŠKOVETZA V PRAGI.

Praga, 17. novembra. Notranje ministristvo je pred kratkim odbilo rekurz lastnika informacijskega biroja v Pragi Janouškovec, kateremu so bile oblasti prepovedale nadaljno delovanje. Janouškovec je nato snel svoj napis s hišnega pročelja. Po splošni mobilizaciji so pa oblasti dobile različna obvestila o delovanju Karla Janouškovec; uvedla se je preiskava, nakar so Janouškovec aretirali. Janouškovec trdi, da ni storil nič protizakonitega, marveč je dajal le nasvete.

NEMCI OB MURMANSKEM OBREŽJU.

Stockholm, 17. novembra. V Nikolajevskiju ob Murmanskem obrežju so sodili, da delujejo štirje domači rečni parniki. Dejansko so pa delovale nemške bojne ladje, ki so napravile veliko strahu. Nemci so pometali v morje premoaga vrednosti 150.000 rubljev. (Murmansko obrežje tvori severni del ruskega polotoka Kola v Severnem ledenem morju in se razprostira od norveške meje do rta Sveti Ros. Zamrznjeno obrežje ni.

Dnevne novice.

+ Podpisuje vojno posojilo. Patriotična dolžnost in čast vseh državljanov zahteva, da vsak po svoji moči podpiše vojno posojilo državi, ki se bori za pravico. Naj vidi sovražnik, da vsi Avstrijci tekmujejo med seboj za slavno zmago avstrijske državne misli!

+ Odlikovanci. Red železne krone z vojno dekoracijo so dobili v priznanje hrabrega in uspešnega obnašanja pred sovražnikom: Polkovnik in sedanji poveljnik 4. pehotne brigade Konrad Prusenowsky; ta častnik je dolgo časa služboval pri 17. pešpolku; major Fran Peter 87. pešpolka, in podpolkovnik Dragotin Brunner br. pešpolka št. 4, znan iz svojega službovanja pri 17. pešpolku v Ljubljani. — Vsed hrabrega obnašanja pred sovražnikom so si priborili vojaški zaslužni križ z vojno dekoracijo: Nadporočnik Linus Decaneva 17. pešpolka, nadporočnik Fran Nejedly, poročnik Evgen Redl in Kristian Zitterer, vsi trije 27. br. pešpolka in Ignacij Hočvar dež. strel. polka št. 2. — Vojna dekoracija k vojaškemu zaslužnemu križu se je priznala radi hrabrega obnašanja pred sovražnikom polkovniku Ivanu Balzar, sinu rajnega računskega svetnika Jožefa Balzarja, ki je dolgo let služboval v ljubljanski vojaški bolnišnici. — Za hrabro in požrtvovalno obnašanje pred sovražnikom je

prejel zlati križ s krono na traku kolajne za hrabrost: polkovni zdravnik dr. Vladimir Ferlan 8. poljskega bataljona. — Najvišje priznanje so si priborili zbog svojega hrabrega obnašanja pred sovražnikom: nadporočnik Emil Klun 9., poročnik Kral 47. pešpolka, nadporočniki Rudolf Smola br. pešpolka št. 3, Edvard Paulus, Konrad Sane, Mayeritsch, poročnika Oskar van Overschelde in Adolf Löschnigg, vseh pet 27. br. pešpolka. — Viteški križec Fran Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križa je prejel polkovni zdravnik dr. Ottokar Horak 27. br. pešpolka v priznanje hrabrega in požrtvovalnega obnašanja pred sovražnikom.

+ Beležimo. Iz cenzuriranega lista »Kath. Kirchenzeitung« z dne 5. novembra povzamemo sledeče: V notici »Izdajniška razprava v Sarajevu«, kjer je navedena obsodba vseh zarotnikov, beremo zanimivo opazko, ki se glasi: »Dokazano torej ni samo dejstvo velikosrbske propagande v avstrijskih pokrajinah, marveč predvsem način te propagande, ki je imel izvor v Belgradu in v srbskih vladnih krogih; celo dvorni krogi so občutno razkrinkani. Dokazano je pa tudi dejstvo, da v zmislu velikosrbske ideje niso delovale samo ona srbska in črnogorska društva, ki so pod vodstvom framasonske zarotniške organizacije »Narodna Obrana«, marveč da so imela celo jugoslovanska sokolska društva v Avstriji sumljivo skupnost s srbskimi sokolisti, kateri so dobivali direktive od »Narodne Odbrane«.

+ Častno občanstvo v Mostah. Včeraj je deputacija občine Moste pri Ljubljani z županom Oražmom na čelu izročila deželnemu odborniku dr. E. Lampetu umetno izvršeno diplomato častnega občanstva. Občina Moste je izvolila dr. Lampeta za častnega občana za zasluge, ki si jih je pridobil za prepotrebni vodovod, za kanalizacijo in za cestne razmere. Dr. Lampe se je deputaciji zahvalil in naglašal, da deželni odbor s posebnim zanimanjem zasleduje napredek v občini Moste. Kar se je izvršilo z državno in deželno pomočjo v tej občini, pa je bilo le mogoče, ker ima občina Moste sedaj delaven in zaveden občinski zastop, ki razume svoje naloge v sedanjem času. Vodovod in krasna šola bosta še poznim rodovom o tem pričala. Vse priznanje zasluži energija in odločnost gospoda župana Oražma in občinskega zastopa, da so se tako važna dela še pred izbruhom vojske dokončala, sicer bi bila odložena za dolgo časa. Upajmo, da bomo po zmagovito končani vojski mogli kmalu nadaljevati tudi to, kar nam je sedaj vojna vihra ustavila, zlasti regulacijo Ljubljaničnice z mostom čez Ljubljaničnico in s cesto iz Most v Štepanjo vas.

+ Izključenja iz bosensko-hercegovskih šol. Iz Sarajeva poročajo cenzurirani listi: Do 180 dijakov srednješolskih zavodov je bilo ob začetku šolskega leta izključenih. Velika večina izključenih pripada sarajevskim šolam. Njihovo delovanje je očitno iz procesa proti morilec prestolonaslednika. Več dijakov, katerim se ni moglo ničesar dokazati, je sicer izpuščenih na svobodo, a ne smejo zapustiti Sarajeva, ker bodo pričeli v drugem veleizdajniškem procesu, kjer bo precej več obtožencev kakor v prvem procesu. Ravnatelj trgovske šole, Žakula, in več profesorjev, ki so bili kolovodje propagande, se nahajajo v zaporu. Mostarski profesor Martinovič je obsojen zaradi širjenja lažljivih vesti, kar je dalo povod mestnemu županu, da je izdal znani proglas na meščanstvo.

— Za hrabrost pred sovražnikom so bili odlikovani z zlato svetinjo za hrabrost: rezervni vodnik Josip Meier in rezervni deseterik Alojzij Nagele 7.; vodnik Rudolf Winkler 27. in narednik Ivan Rottmann ter enoletni prostovoljec med. pešec Adolf Korseska 47. pešpolka.

Iz Koroške Bele. Tukaj se je pred kratkem ustanovilo pomožno društvo za v vojni se nahajajoče vojake. V tem kratkem času svojega obstanka, nabralo se je na Koroški Beli, Javorniku, Potokih in Rovtahn znatna vsota 1250 K v denarju, katere vsota se je, oziroma se bode v namenjene svrhe porabila. Na pravilo se je že za vojake veliko volnene obleke, katero je izplela naša ošlska mladina in sicer 269 kosov čepic, nogavic, rokavic itd. kakor tudi 32 pletenih jopic. Odposlalo se je 300 K na c. kr. okrajno glavarstvo za vojno oskrbovalni urad. Prodalo se je za 411 K 70 vin. vojnih računskih listkov, karkard, prstanov itd. v prid vojakom na bojišču in za vdove in sirote padlih, katere vsota se je na vojno ministristvo na Dunaj odnaložila.

+ Iz Tržiča. (Vojno posojilo.) Tržiški občinski odbor je v svoji seji na predlog g. župnika soglasno sklenil podpisati 20 tisoč kron vojnega posojila. — Tukajšnja predilnica je podpisala 50.000 K, bolniški sklad predilnice 10.000 K in tudi drugi tovarnarji so podpisali večje vsote.

— Davka prosto 5 in pol odstot. avstrijsko vojno posojilo iz leta 1914. Kakor razvidno iz razglašene, objavljenega v včerajšnji številki našega lista, so povodom subskripcije vojnega posojila prihodnjo nedeljo, dne 22. novembra t. l., od 9. do 11. ure dopoldne za stranke odprte blagajne pri Podružnici c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani in pri C. kr. priv. splošni prometni banki podružnica Ljubljana, prej I. C. Mayer.

— Obrekovalce deželnega odbornika Sturma obsojen. Proti deželnemu odborniku nižjeavstrijskemu Sturmju so liberalni listi pred nekaj meseci začeli obširno obrekovalno kampanjo. Sedaj je bil na tožbo Sturmovo urednik »Sonn- und Montagszeitung« na Dunaju obsojen.

— Poljaki v Mariboru. »Nова Reforma« priobčuje obširen dopis iz krogov poljskih beguncev, ki so nastanjeni v Mariboru. Ti begunci so večinoma iz Tarnowa in okolice, in sicer večidel železničarji in njih družine. O Mariboru pravi dopisnik, da je ravno tako velik kakor Tarnow in da ima slikovito lego. Dopis končuje: Misleči na svojo domovino Poljaki v Mariboru ne opažajo, da bi se nahajali na tleh narodnostnih borb, ki so sedaj, kakor je tudi prav, popolnoma utihnile. Ti boji so se sedaj prenesli na versko polje. Nemci, videči supremacijo slovenske duhovščine, dokaj uspešno propagirajo geslo »Los von Rom«. Slovenski jezik je za Poljake izpčetka težko razumljiv, zlasti radi razlike najnavadnejših besed, a sporazumeti se je vseeno mogoče. Nemščina je zelo razširjena in znajo nemško celo kmetice, ki prinašajo na trg živila.

— Umrl je v Novem mestu nadsvetnik g. Albin Smola. Bolehal je že dlje časa na raku v grlu.

— Za pocenjenje kave. C. kr. korespondenčni urad poroča: Trgovinsko ministristvo je v Trstu kupilo 50.000 vreč valorijske kave, ki je last države San Paol in se nahaja v tržaških skladiščih. Plačalo je enotno ceno 170 kron za 100 kg brez carine. Kavo je dalo ministristvo za aprožacijske namene na razpolago najvažnejšim trgovcem.

— Iz francoskega ujetništva se je vrnilo v Zagreb 42 oseb, večinoma ženske in otroci in nekaj 60 let starih mož, delavci in delavke, ki so se vračali iz Amerike, a jih je presenetila na Francoskem vojska. Vsi se pritožujejo, da so z njimi na Francoskem slabo postopali. Najslabše se godi tistim, ki so še v vojaščini podvrženih letih. Ponoči in podnevi morajo graditi utrdbe in jih v najhujšem ognju gonijo, da morajo pokopavati padle Francoze.

— V ruskem ujetništvu se nahajajo poleg že navedenih tudi naslednji Slovenci: Franc Novak in Štefan Škulj od 17. pešpolka ter Jožef Šusteršič. Jožef Šusteršič biva v Ufi, ki leži v podnožju južnega Urala, Štefan Škulj pa v Stavropolu na Kavkazu. — Kar je Slovencev v rukem ujetništvu jih je gotovo največ v Bernaulu v guberniji Tomsk, kjer so znameniti zlati rudniki.

— Padel je na južnem bojišču rezervni nadporočnik g. Jochmann André, lastnik valjčnega mlina v Ajdovščini.

— Milijonar umrl na steklini. V Gradcu je v Wieslerjevem zavodu umrl mariborski milijonar Jožes Franz, lastnik paromlina in drugih industrijskih podjetij. Letošnjo pomlad je Franza ugriznil njegov lasten stekel pes. Čeravno so ga čez par dni poslali na Dunaj, vendar mu je steklina prešla že v kri in ni bilo več rešitve zanj.

— Padel je na severnem bojišču stotnik domobranskega polka št. 27 Just Jašiček.

Dr. E. Globočnik v Kranju ima sedaj zopet prav izvrstnega zoboteknika, kateri izvršuje vsa najfinejša zobotehniška dela ter je slavnemu občinstvu prav dobro postreženo.

Ljubljanske novice.

Izredna tajna seja obč. sveta bo prihodnji torek ob 6. uri zvečer.

Ij Pouk na mestnih ljudskih šolah. Javne mestne deške šole, ki so bile vsled obstoječih vojnih razmer od dne 9. novembra t. l. brez pouka, prično v sredo, dne 25. novembra, zopet s poučevanjem, in sicer I. mestna deška šola v sredo, dne 25. novembra ob osmih zjutraj; IV. mestna deška šola istega dne ob eni uri popoldne; II. mestna deška šola v četrtek, dne 26. novembra, ob osmih zjutraj; III. mestna deška in nemška mestna deška šola v četrtek, dne 26. novembra ob eni uri popoldne. Za vse tu omenjene šole se bo vršil pouk na I. mestni deški šoli v Komenskega ulici, ki jo je c. in kr. vojna

uprava dala zopet na razpolago za učne namene.

Ij Umrlh so v Ljubljani: Pavla Bernik, hči dinnarja, 7 mesecev. — Josip Toni, posestnik, 72 let. — Marjan Kramar, čevljarjev sin, 13 dni. — Ivan Čadež, pešec 17. pešpolka, 23 let. — Cecilija Milošič, vdova bločnega signalnega paznika južne železnice, 31 let. — Fran Kremžar, c. in kr. pomorščak, 20 let.

— Morilec tržaških kočijazev je bil v ljubljanski kaznilnici. Iz Trsta poroča: Kakor pravi oče Josipa Hamerle, ki je povedal, da je svojčas zavrtno umoril tržaške kočijaze, je bil zločinec leta 1912. v ljubljanski poboljševalnici. Oče sam je bil to zahteval. Baje so ga imeli v Ljubljani predstojniki zelo radi.

Ij Profesorski naslov je, kakor poroča c. kr. korespondenčni urad, podelilo naučno ministristvo pravemu učitelju ljubljanskega deklškega liceja Jugu.

Ij Na opazovalni oddelku v deželni bolnišnici so včeraj prepeljali v Ljubljani interniranega Jakoba Žetela s Primorskega.

Ij Zvišanje cene petroleja. C. kr. deželna vlada za Kranjsko razglašala spremenjač deloma svoj razglas z dne 6. oktobra 1914., da je določena sedaj maksimalna cena pri nadrobni prodaji petroleja v vseh ljubljanskih trgovinah liter po 50 vinarjev. Ta cena ostane do preklica in sicer z ozirom na okolnost, da so tovarne pri prodaji petroleja na debelo zopet zvišale cene cene pri 100 krg za 5 K.

Jubilej knezoškola dr. Napotnika.

Iz Konjic na štajerskem.

Dne 17. t. m. se je vršila tukaj tiha, pa lepa, vsem nepozabna slavnost. Ta dan, namreč je polnih 25 let, kar je bil prevzvišeni knez in škof dr. Mihael Napotnik v Mariboru slovesno umeščen. Ob tej priložnosti se je odprla na vojsnem domu spominska plošča, ki se glasi:

»Tépanjski vrh, št. 4. (novo 23.) Tukaj v stari hiši se je rodil staršem Juriju in Neži Napotnik, dne 20. septembra 1850 sin, sedaj

dr. Mihael Napotnik,

knez in škof lavantinski, Njih Svetosti papeža hišni prelat in prisednik prestola, rimski grof; Njih ces. in kralj. Apostolskega Veličanstva pravi tajni svetovalec, velikokrižnik ces. avstrijskega Franc-Jozefovega reda, c. in kr. vojaški kurat, c. in kr. dvorni kaplan in ravnatelj c. in kr. višjega duhovskega izobraževalnega zavoda pri Sv. Avguštinu na Dunaju, član gosposke zbornice na Dunaju in štajerskega deželnege zbora v Gradcu, prošt pri sv. Mavriciju v Brežah na Koroškem; častni član in protektor mnogih društev; častni občan v Bezinu, in konjiški okolič, v Tepanju in pri Sv. Petru v Savinjski dolini. — Vrstnikom in še poznim rodovom v spomin in v izpodbudo ob 25 letnici škofovanja premilostljivega Nadpastirja postavili hvaležni častilci, 17. novembra 1914.«

Predsednik slavnostnega odbora je bil domači nadžupnik Franc Hraščelj, slavnostni govor je imel prof. dr. Anton Medved, stolni kapitel je zastopal dr. Martin Matek. Prišli so prošt Jos. Fleck iz Ptuj, dekan Iv. Bohanec iz Šmarja, msgr. Juri Benzenšek, okrajni glavar dr. Pavel Hope, okrajni sodnik dr. Rudolf Roeger, odvetnik dr. Rudolf, dekanijška duhovščina in mnogo ljudstva.

Naročajte „Slovenca“!

Ljubljanska kreditna banka sprejema kot član avstr. bančnega konzorcija za državne kreditne operacije, prijave za subskripcijo 5/2% davka prostega avstr. vojnega posojila iz leta 1914., po originalnih pogojih. Prospekti in obrazci za prijave so subskribentom na razpolago pri blagajnah ljubljanske kreditne banke in Ljubljani in njenih podružnic. Istotam se dajejo vsakomur rade volje vsa tozadevna pojasnila. Subskripcija se konča z dnem 24. novembra t. l. dopoldne.

Otroška vrtnarica,

oljkana bona, ki ima ljubezen do otrok, se sprejme. Kje, pove uprava „Slovenca“ pod št. 3209. (Znamka za odgovor!)

Znani, izvrstni

vglaševalec klavirjev

tvrdke A. KRACZMER, 3210

se mudi 10 dni tukaj in prosi slavno občinstvo za cenjena naročila. Sprejemajo se v trgovini instrumentov Hopf, Ljubljana, Solenburova ulica. Cen. naročila na deželo se tudi prevzamejo.

Velevažna novost kot darilo za naše vojake na bojišču pred mrazom in boleznijo varujoča topla spodnja oblačila.

Najnovejše in najpopolnejše na tem polju so **kožuhovinasti telovniki** in **nogavice** iz mehke, fine pižmove in svičeve kožuhovine.

Telovniki in spodnje hlače iz najfinejše nepremočne impregnirane svile.

Ovoji proti dežju iz nepremočnega, impregniranega batista, ki se nosijo pod suknjo ali bluzo, lahki, prepuščajo zrak, priležni za vsako obliko, uvedeni v nemški armadi z **velikim uspehom**. Cena prez podloge **K 5-50**, s flanelasto podlogo **K 9**.

Dalje najbolj izbrana zaloga pristnih kašmirjev, normalnega perila in iz **veljblodje dlake**, obstoječega iz jopiča, srajce, hlače, trebušnega pasu, grelca za kolena in meče; snežnih čepic, žilogrelcev, rokavic, nogavic, ušesogrelcev, gamaš in vseh drugih vojaških predmetov, kakor spalnih vreč, nahrbtnikov, plaščev iz gumija v najboljši izvršitvi priporočajo

Benedikt & Co., Ljubljana

Seja kranjskega dež. odbora

dne 20. novembra 1914.

Deželni odbor sklene, da vzame vojne posojila za 3 milijone kron — Ker je za l. 1915. vsled nastalih razmer nemogoča ustanovitev proračuna, se določijo načela za deželno gospodarstvo v bodočem letu, in sicer: 1. izplačajo se vse plače in pokojnine; 2. izplačajo se vsi stroški za deželne zavode in urade, v kolikor so neobhodno potrebni za vršitev tem zavodom in uradom naloženih dolžnosti; 3. poplačajo se vsi stroški, ki se nanašajo na deželne dolgovce; 4. poplačajo se vsi stroški, ki jih je dežela po obstoječih zakonih dolžna pokrivati; 5. melioracije se izvršijo le po stanju mobilnih sredstev deželnega melioracijskega zaklada. Prispevek udeležencev mora biti pokrit že pred pričetkom dela in istotako tudi državni prispevek; 6. izdatki, ki so odvisni od proste volje deželnega zastopa, se dovoljujejo le, če to dopusti vsakratno denarno stanje. Sploh se morajo ti izdatki kolikor mogoče zadrževati in jih dovoljevati proti koncu l. 1915. Obveze za kak daljši čas se ne smejo prevzemati. V kolikor pa se je dežela odslej vezala za kake izdatke, se te obveze izpolnijo pod pogojem, da je ob določenem roku dovolj denarja na razpolago; 7. skupni letni izdatki, ki so odvisni od proste volje deželnega zastopa, ne smejo presežati vsot, ki so za vsak posamezni namen določene po deželnem proračunu za l. 1914. Deželnim zavodom se naroči, da varčujejo pri stroških; isto se naroči tudi cestnim okrajnim odborom glede potrebščin za deželne ceste. Da se ustreže zahtevam, ki so glede vsakoletnega gospodarjenja ustavno določene, se sklene proračunski provizorij za leto 1915., t. j., da se v letu 1915. provizorno pobirajo sedanje deželne doklade in naklade, in sicer toliko časa, dokler o tem ni definitivnega sklepa. — Z ozirom na cesarski ukaz z dne 29. avgusta 1914, drž. zak. št. 229, in na ministrski ukaz z dne 15. septembra 1914, drž. zak. št. 245, o vplivu vojnih dogodkov na postopanje in roke v zadevah javnega prava sklene deželni odbor, da bo sicer postopal v zmislu in duhu teh naredb, hkrati se pa zavaruje proti temu, da bi se § 14. drž. osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867., drž. zak. št. 141, uporabljal tudi v stvarih deželne zakonodaje. Ta sklep se naznani tudi drugim deželnim odborom. — Ker se je dognalo, da se živila izvažajo iz dežele v toliki meri, da preti nevarnost pomanjkanja v lastni deželi, se sklene: 1. da se naprosi deželna vlada, naj prepove izvoz lastnim deželam potrebnih živil iz države; 2. da se izda pouk kmetovalcem v tem zmislu; 3.

vzame se na znanje, da je deželna vlada za občine zaplenila 30 vagonov za eksport pripravljenega fižola. — Dovolj se priboljšek ranjencem za dan 2. decembra t. l. in nakupi nekaj domačega vina za ranjence iz deželne vinarske zadruge. — Ker je vsled nastalih razmer popolni obrat na ljudskih šolah postal nemogoč, se načeloma sklene, da se dovolijo supletorične učne moči samo na enorazrednicah. — Za prireditve učnega tečaja za poštno oficijante se dá na razpolago predavalna dvorana v deželnem muzeju od 1. aprila do 30. junija l. 1915. — Asistent deželnega kmetijsko-kemičnega poizkuševališča in preizkuševališča živil za Kranjsko, Anton Turk, izstopi iz deželne službe. — Deželno kmetijsko-kemično poizkuševališče in preizkuševališče živil za Kranjsko se aktivira s 1. novembrom 1914. — Odkloni se predlog tvrdke Czechowiczka za poravnavo v zadevi od tvrdke zahtevanih doplačil. — Deželni prispevki obrtno-nadaljevalnim šolam za preteklo šolsko leto se nakažejo, ustavijo pa za šolsko leto 1914/15. — Potrdi se sklep občinskega sveta ljubljanskega za najetje vojnega posojila v znesku 500.000 kron.

Zaradi odpotovanja se prodaja razno

pohištvo

in druge stvari, kakor tudi še ne rabljen čevljarški stroj po jako nizki ceni. Poizve se v Rožni dolini št. 215. 3184

Še nekaj dobrih 3220

delavcev

se sprejme takoj v tovarni za klej (lim).

Rudniški paznik (Grubensteiger),

absolvent rud. šole, zanesljiv, neoženjen in

kopači (Häuer)

za akordno delo, se takoj sprejmo. Delo je trajno, stanovanje prosto. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo lista pod „Dober zaslužek 3219“. 3210

Vratne bolezni,

kašelj, hripavost, katara, ozdravijo hitro in temeljito, premovane **pastile lekarnarja Prendini-ja** Zaloga v Ljubljani v Sušnikovi lekarni »pri zlatem jelenu« na Marijinem trgu.

Gospodična

slovenskega in nemškega jezika in stroje-pisja zmožna, išče službe kot **kontoristinja, blagajničarka, event. prodajalka**. Ponudbe sprejema uprava lista pod „Kontoristinja 3222“. 3222

Dve stanovanji

pol ure od mesta, obstoječe iz 2 sob in kuhinje, se takoj oddasta. Več pove g. Ahlin, Koseze 3.

Stare kovine:

baker, mednino, cink in cin ter glave sifonskih steklenic kupuje po najvišjih cenah tvrdka **FR. STUPICA V LJUBLJANI**, trgovina z železnino in poljedelskimi stroji. 3218

Odvetnik dr. FRAN JERALA

vljudno naznanja

otvoritev svoje odvetniške pisarne
v Škofji Loki (v hiši „pri Cenetu“).

Z odličnim spoštovanjem

dr. Fran Jerala,
odvetnik.

3197

Št. 21.511.

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, do so

proračuni o dohodkih in troških za prvo polletje 1915, in sicer:

1. mestnega ubožnega zaklada;
2. zaklada meščanske imovine;
3. ustanovnega zaklada;
4. mestnega loterijsko-posojilnega zaklada;
5. amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila;
6. mestnega vodovoda;
7. mestne klavnice;
8. mestne elektrarne in
9. mestne zastavljalnice

že sestavljeni in da bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni od 21. novembra do 4. decembra letos javno občanom na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta v Ljubljani,

3207

dne 20. novembra 1914.

Pozor! Ako hočete kupiti poceni dobro izdelano pohištvo, ima **Prva kranjska mizararska zadruga v Št. Vidu** n. Ljubljano, postaja Vižmarje ali v Ljubljani kompletne spalne in jedilne oprave z marmorno ploščo in zrcalom od K 230 naprej. Izdelujejo se tudi stavbinska dela. Ceniki in proračuni brezplačno. **Pozor!**

Smrekove in macesnove sadike

3206

se bodo oddajale iz državnih gozdnih drevesnic na Kranjskem na spomlad 1915, dokler bo kaj zaloge. Cena triletnim smrekovim sadikam je 5 K, presajenim smrekovim sadikam 6 K in dveletnim macesnom 8 K za tisoč komadov, vstevši zavoj in dostavo do železniške postaje ali pošte v bližini dotične drevesnice. Naročila sprejema c. kr. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani do 15. decembra 1914.

Mnogo denarja prihranijo kolesarji!

K 85- mesto K 125- razpošiljam 500 novih »Torpedo« koles na prosti tek, ele- za reklamo gantne izvršitve, s svežo pneumatiko in triletnim jamstvom. Isti z gorsko pneumatiko K 90-. Novi plašč K 4-, 5-, 6-, 8-. Zračne cevi K 250, 3-, 350. Popravila, emajliranje, ponikljanje in vsi deli po tovarniški ceni. — Če se sklicuje na »Slovenca« 5% popusta na moje nizke cene v ceniku.

Tovarniška zaloga:
A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III.
Ceniki zastoj. Dopisuje se slovensko. Kupčija na obroke izključena.

ČITAJTE!
Pravkar došla ogromna množina OSTANKOV
za obleke in perilo, na zalogo podjetja zvezdnih tkanin „HERMES“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5 v prvem nadstropju nasproti glavne pošte.
OSTANKI prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovično ceno.

Kaj pravijo Poljaki o kronanju ruskega cara za poljskega kralja?

»Nowiny Wiedeńskie« pišejo pod naslovom »Nikolaj II. se menda hoče dati kronati za poljskega kralja«, da je ta glas brez podlage, da so Rusi sami največji sovražniki kronanja, obenem pa opisujejo kronanje Nikolaja I.

Car Nikolaj II. se hoče dati kronati za poljskega kralja! To je glas, ki so ga po laških listih ponovili dunajski časopisi. Nekateri izmed njih so se celo izrazili strah, da je morda resničen ta glas.

Kdor smatra te glasove za resne, kaže jasno, da Rusije in Rusov prav nič ne pozna.

Današnje poljsko kraljestvo je nastalo v maju in juniju 1815. Temu kraljestvu je dal Aleksander I. dne 21. decembra 1815 konstitucijo, ki jo je izdelal Adam Czartoryski. Nekoliko poprej je Aleksander dne 12. novembra 1815 sam prišel v Varšavo. Za to pot se je oblekel v poljsko vojaško uniformo in si opasal pas Belega Orla. Kronati za poljskega kralja se pa vendar ni dal.

Bilo je to prvo vprašanje, toda ne zadnje. Prišla so za njim druga, vedno bolešnejša, vedno groznejša za bodočnost Poljakov. Dne 1. decembra 1825 je Aleksander I. nenadoma dokončal svoj življenjski tek v Taganrogu, tako nenadoma, da še dandanes o tej stvari krožijo razne pripovedi. V Varšavo je prišla ta vest dne 7. decembra. Instinktivno se je že slutilo, da poljskemu kraljestvu že preti velika nevarnost. Poljak se ni zmotil. Nikolaj I. je bil despot, sovražnik vseh konstitucijskih uradov, in ni hotel biti v Petrogradu samovladar, v Varšavi pa konstitucijski kralj. Res je v manifestu z dne 25. decembra 1825 slavnostno obetal spoštovati od brata dano poljsko ustavo, res se je dal dne 24. maja 1829. kronati z vsem razkošjem v varšavski katedrali sv. Jana za poljskega kralja, res je sam nosil poljsko uniformo in oblekel v njo prestolonaslednika, poznejšega carja Aleksandra II., toda vsakdo je slutil, da Nikolaj I. čaka samo prilike, da bi se rešil konstitucije in vzel poljskemu kraljestvu senco samostojnosti.

Ni samo on to želel. Hrepeneli so po tem vsi vlado vodilci Moskvi. Stanislav Smolla je v svojem znamenitem delu o Lubeckem dokazal na podlagi dokumentov, da Nikolaj I. po revoluciji leta 1830 niti misliti ni smel o kakemkoli zopetnem zblizanju s Poljaki, ker se je temu protivila cela klika civilnih in vojaških dignitarjev, ki je v stiskanju poljskega kraljestva imela vir bogatih dohodkov.

Radi tega se ni nič zboljšalo. Za naslednikov Nikolaja I. se niso samo petrograški dignitarji, ampak sto tisoč »pieskov« videli v kakikoli avtonomiji Poljskega kraljestva udarec po svojih žepih. Celo ta titel je začel rusifikatorje tako bosti, kot bode tatu značka lastnika na ukradenem blagu. Ruski tisk je začel opuščati ime Poljsko kraljestvo in ga nadomeščal z imenom »Privislanski kraj«. Ta novi naslov, dosti neumen, je zašel v uradne akte, dokler ga ni v tekočem letu privzela duma in izrinila iz zakona o samovladni mest v »devetih zahodnih gubernijah« uradni naslov Poljskega kraljestva.

Rusija je zdaj izbrisala Poljsko kraljestvo in Nikolaj II. torej ne more biti kronan za poljskega kralja. Če bi tudi hotel zopet v življenje poklicati Poljsko kraljestvo, rusko uradništvo bi tega ne pripustilo, ker vedno še sanja, da bo po vojni vedno moglo odirati Poljake »Privislanskega kraja«.

Na srečo se dnevi ruskih gostij na Poljskem že bližajo koncu.

Ruske trdnjave proti Turčiji.

V Sedanji rusko-turški vojski bodo ruske trdnjave igrale veliko vlogo. V zadnjih letih, ko je napetost med Rusijo in Turčijo naraščala, so trdnjave že znatno ojačali.

Prvi spopad se je vršil pri Erzerumu, ker Rusi vsled svojega posebnega načina mejnega varstva lahko hitro vpadejo v sovražno ozemlje. Ker je pa turška armada v veliki premoči, je pričakovati, da se vojna prenese na ruska tla. Potem bo v prvi vrsti stala Turkom na poti trdnjava Kars. Ta trdnjava je vsled svoje lege naravno posebno zavarovana. Že Turkom je služila kot močan branik. Griči Ak-Dagh, Kara-Dagh, Top-Dagh itd. obkrožujejo mesto in velike vojne ceste, ki vodijo v trdnjavo. Vsi ti griči, ki so strmi in neprehodni, tvorijo samostojne forte. Trdnjavsko okrožje znaša 15 km. V drugi vrsti pridejo v poštev starejše karske trdnjavske zgradbe, ki imajo danes le majhen pomen; zgrajene so bile v letih 1853 do 1856 in izpopolnje-

ne leta 1864. Zgradil jih je angleški inženjer podpolkovnik Atwell Lake. V vseh rusko-turških vojnah so igrale veliko vlogo. Leta 1877. je general Melikov tod obkolil Turke, a Muktar paša jih je zopet osvobodil.

Na cesti iz Karsa v Erivan, kakih 60 km severovzhodno od Karsa, leži močna trdnjava Aleksandropol. Ta trdnjava popolnoma obkrožuje veliko vojno cesto in tvori varno varstvo za Arpačaj. Trdnjava ima več fortov ter je opremljena z modernimi topovi. V njej je prostora za 20.000 mož.

Tretjo oviro sovražnemu vpadu tvori staro trgovsko mesto Tiflis, katero so Rusi izpremenili v trdnjavo. Tiflis leži ob reki Kura in je znan po svojih toplicah (Tiflis = toplice). Tiflis varuje veliko vojaško cesto, ki vodi skozi kavkaško ozemlje. Cesta je za gibanje čet zelo dragocena in tvori takorekoč prometno pot med Evropo in Azijo. Cesta je precej dobro zgrajena in potrebuje močnega vojaškega varstva proti nemirnim prebivalcem. Utrjeno mesto se deli na več oddelkov, ki so popolnoma različni. Najmodernejši je severni del, kjer stanujejo večinoma sami Evropejci. V oddelku Isni na gori Nathlug leži stara trdnjava, ki so jo bili zgradili še Turki. Tudi je tu več vojašnic in utrdb.

Te tri trdnjave bodo glavna ovira turškemu prodiranju. Razen tega treba omeniti še trdnjavo Vladikavkaz, ki leži severno od Tiflisa, onstran Kavkaza in jo je smatrati kot zadnje oporišče ruske armade na Kavkazu. Trdnjava varje železniško progo Vladikavkaz — Rostov, ki služi oskrbovanju kavkaških čet. Trdnjava je opremljena z več forti, ki vsekakor niso najnovejšega izvora.

Splošno treba reči, da je položaj ruske armade na Kavkazu izredno zavarovan, tako po naravi — gore in reke — kakor tudi vsled umetnih utrdb.

Nemška Belgija.

Takoj potem, ko sta padli belgijski trdnjavi Lüttich in Namur, je pisala »Vossische Zeitung«, da je nujno potrebno, da se spoji Belgija z Nemčijo, ne zato, da bi nekoliko milijonov zavratne morilske druhal dobilo čast »pripadnikov rajha«, temveč ker so Antwerpen, dohod h kanalu, in druge koristi, izhajajoče iz priklopitve Belgije, naravnost neprecenljive. Še prej, preden je padel Antwerpen in so Nemci prodrli do morja, je frankfurtarska revija »Das Freie Wort« označala besede nekega grofa Pavla Hoensbroeka za zelo modre, da je neposredno utelešenje Belgije takorekoč nemogoče, prav tako, kakor tudi, da bi ostala podvržena dežela samostojna. Poleg tega, da bi se niti Valoni niti Flamci ne podvrgli germanizaciji in bi ostali veleizdajski živelj en masse, bi bila tudi velika zapreka belgijski katolicizem in klerikalizem, kakor misli avtor, ki prav duhovniškemu vplivu pripisuje silni odpor Belgijcev. Nemška država mora pred vsem nastopiti kot protestantska sila. Z ozirom na belgijske težave naznačuje pisatelj te-le pogoje »nove Belgije«:

1. Belgijske trdnjave se razrušijo, ostane samo Antwerpen.
2. Antwerpsko trdnjavo zasedejo Nemci v obrambo proti Angliji.
3. Kraljestvo izgine in dežela pride pod nekako varuštvo in pod nemško nadzorstvo, ki bo odločevalo o vsakem važnem vprašanju.
4. Pod to upravo, nad katero je nemško nadzorništvo, se more potem pripustiti deželni zbor, ki pa se bo bavil samo z notranjimi vprašanji, narodnim gospodarstvom.
5. Poleg velike vojne odškodnine morajo Belgijci plačati nemški državi na leto toliko in toliko milijonov davkov, katerih proračunjenje se prepusti nemškemu finančniku.
6. Belgijske armade ne bo več, temveč samo redarstvo za vzdrževanje reda, popolnoma pod nemškim vodstvom.
7. Belgijski Kongo mora postati nemška kolonija.
8. Belgija izgubi diplomatsko zastopstvo v inozemstvu in nemški konzuli in poslaniki prevzamejo varstvo belgijskih interesov.
9. Belgija bo imela v Berlinu zastopnika, ki bo pri državni vladi posredovalec v belgijskih stvareh.
10. Belgija preneha biti suverena ter postane suverena država, kateri bo gospodar Nemčija. Velika Britanija kot vrhovni gospodar mnogobrojskih malajskih držav nam predstavlja dobro to razmerje. Tako je Francoska suveren pirnejske republike Andore.

Svetovna vojska

2. sešitek je ravnokar izšel.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca. Cetriletna naročnina (6 zvezkov) K 3.—, vsak posamezen sešitek velja 60 vin.

To delo, ki je opremljeno s krasnimi slikami, ne bo nudilo samo enotnega in nepretrganega popisa vojske, temveč bo podalo tudi v svojih prihodnjih sešitkih mnogo vojnih dogodkov, slik in črtic, ki jih niso prinesli časopisi. Uredništvo »Svetovne vojske« ima namreč na razpolago veliko izvirnih poročil, posebno od naših slovenskih vojakov. Delo bo torej nad vse zanimivo, tako da si je bo vsakdo shranil za spomin na težke dni svetovne vojske, katere je doživel. Časopisi se pogube, to delo pa bo ostalo nam in zanamcem za spomin na hude boje, katerih se je udeležilo toliko naših. — Zato naj ne bo slovenske hiše, ki bi te knjige ne hranila. Pa tudi vojakom, ki se bodo vrnili iz bojev, bo ta knjiga dragocen spomin in kronika slovenskega junaštva.

Družbenik Marijin.

Molitvenik za Marijine družbe. — Izdalo škofijsko vodstvo M. D. Drugi natis. Platno, rdeča obreza K 1'50, zlata obreza K 2'30, šagrin, zlata obreza K 2'80.

Ta dolgo pogrešani in zaželeni molitvenik za Marijine družbe je ravnokar izšel v novem natisu, lepi opremi in priročni obliki. Kakor prvi natis je razdeljena tudi ta izdaja na tri glavne dele: I. Pravilnik, II. Obrednik, III. Molitvenik. Cena je zelo nizka.

Voditelj v srečno večnost.

Molitvenik. Spisal Anton Mrkun, župnik. Drugi natis. Cena z rdečo obrezo K 1.—, šagrin, zlata obreza K 2.—, fino vatirane platnice K 2'60, najfinejša teletina K 3'50.

Zaradi priljubljene vsebine in priročne lepe oblike se je že prvi natis molitvenika tako razširil, da je bilo vprašanje po drugem natisu vsesplošno. Nov natis presega glede na svojo zunanjo opremo in priročnost vse druge slovenske molitvenike; zadovoljil bo vsakega, ki si je želel lep in priročen molitvenik s primerno vsebino. Oblika je zares lična, velikost in debelina sta med seboj v tako prijetnem razmerju, da si ugodnejše oblike za molitvenik ne moremo želeli.

Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo.

Spisal Jernej Hafner, kaplan. Platno rdč. obr. K 1'20, šagrin zl. obr. K 2'20 najfinejša vezava K 3'20.

Starši skrbite, da dobe Vaši sinovi, ki so odšli v vojno službo, ta molitvenik. Z njim jim bote dali najboljšega spremljevalca, ki jim bo klical v spomin Vaše zlate nauke in jih varoval, da ne zaidejo v tujini. Pa tudi tolažil jih bo in jim pomagal, da bodo vdano in zaslužno vstrajali v mnogih naporih in nevarnostih vojaškega življenja. Tudi če jih smrt doleti na bojnem polju, jo bodo vdano sprejeli iz božje roke.

Tolažba dušam v vicah.

Priredil Frančišek Bleiweis, župnik. Drugi natis. Cena K 1'20, z zl. obr. K 2.—, najfinejši šagrin K 2'60.

Molitev za verne duše je sv. Cerkev vedno priporočala kot posebno zaslužno delo. Letos je pa spomin na mrtve zlasti na one, ki so darovali življenje na bojnem polju, še posebno oživel v naših srcih. V dolgih vrstah so položeni k večnemu počitku in njih grobovi ostanejo pozabljeni. Njih nema prošnja »prosite za nas« sega vsakemu kristjanu globoko v srce. Ta molitvenik nas uči zaslužno molitev za mrtve.

Slava presv. Evharistiji.

Zbirka 75 Evharističnih pesmi za mešani zbor. Zbral in uredil Stanko Premrl. Cena partituri K 6.—, glasovi po 60 vin.

75 lepih za naše zборе primernih pesmi obsega ta zbirka. Zastopanih je 33 naših najboljših skladateljev. Izбира je toraj velika zadost, da bo našel vsak pevovodja v nji svojemu zboru prikladnih pesmi v izobilju. Najpriprostejši cerkveni zbor na deželi do najizvežbanejših korov v mestu mora zadovoljiti ta zbirka.

Zemljevid Gorenjske.

Cena 80 vin.

Ta zemljevid je na novo izdelan in z vso skrbnostjo prirejen. Sirok je 1 m, visok pa 60 cm in bo prav dobro služil ne le turistom, temveč tudi za domačo rabo. Dobil se bo tudi napet na platno s palicami za na steno, pa tudi zložitljiv v žepno obliko.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ponos domovine.

V Zalemlogu ima »Strojčeva mati« Franciška Demšar, preje Weber, pet krepkih junakov v bojnih vrstah, in sicer je: 1. Alojzij Weber pri sanitetnem oddelku kot narednik v Galiciji; Leopold Weber v trdnjavi Herman; Francišek Weber je kot veterinar v Galiciji pri poljski artiljeriji; Ivan Weber, desentnik pri 27. pešpolku, je bil ranjen na levi noži po dveh streljih v stopalo in se je ozdravil zopet povrnil na vojsko; Jožko Weber je ordonanci podčastnik pri poljski artiljeriji. Zadnji se je odlikoval s tem, da je sam postrelil šest kozakov, ki so mu ubili konja in potem na kozaskem konju došel zopet k svojim.

Anton Sovre, železniški čuvaj v pok. in posestnik v Krškem, ima pet sinov, od katerih so že štirje vojaki in vsi na severu. Najstarejši, Anton, 29 let star, profesor slovenske gimnazije v Gorici, služi kot poročnik pri 96. pešpolku. Karl, 26 let star, učitelj v Radečah, je nadomestni rezervist pri 87. pešpolku. Franc, 24 let, železniški uradnik, je desentnik pri železniškem polku, in Janez, 20 let, desentnik pri 17. pešpolku. Prvi in drugi sta lahko ranjena ter odrineta kmalu zopet nazaj na bojno polje.

V občini Draga živi na svoji kmetiji 68letni Jožef Jakoš, ki ima pet sinov na vojni: France služi pri 27. črnovojniškem polku, je oženjen in star 40 let; Feliks služi pri 17. pešpolku, star je 30 let in leži sedaj ranjen na Ogrskem v bolnišnici v Szamujvaru; Janez je pri 17. pešpolku, star 27 let; Alojzij je pri 27. dom. pešpolku, zdaj je v Hercegovini pri obmejnih orožnikih, star 25 let; Avgust služi pri 17. pešpolku, star 21 let.

Pet sinov vojakov ima Jožef Košenina v Gomilskem na štajerskem: Franc Košenina, korporal, služi pri Rdečem križu na Dunaju in je star 34 let; Milhijor Košenina služi pri trdnjaskem polku št. 4 v Pulju, star 28 let; Jakob Košenina služi pri 5. dragonskem polku v Galiciji, star 25 let; Ivan Košenina služi pri 87. pešpolku ter je bil ranjen v Srbiji, star 23 let; Josip Košenina služi pri mornarici v Pulju, star 21 let.

Posestnik Andrej Kopač v Žirih je oče šestih sinov vojakov. Prvi najstarejši, ki bi bil sedaj 42 let, je služil pri 17. pešpolku, a je že umrl. Drugi, star 39 let, je sedaj v vojni kot črnovojnik. Tretji, star 37 let, je sedaj v vojni kot črnovojnik. Četrty, star 33 let, je služil pri 17. pešpolku in je bil ranjen na bojnem polju. Peti, star 29 let, je služil svojčas pri trdnjaski artiljeriji, a biva sedaj v Ameriki. Šesti, star 22 let, služi pri 27. dom. pešpolku in je tudi na bojnem polju. Matija Kopač, ki je služil pri 17. pešpolku 12. stotniji in je bil ranjen, se pogreša. Od 25. avgusta ni o njem nobenega glasu. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na njegov dom.

Posestnik Fil. J. Hribar iz Sneberij, občina D. M. v Polju, ima štiri sinove vojake. Prvi je bil rojen leta 1875., drugi leta 1877., tretji leta 1880., četrti leta 1882.

Kako si je prislužil vojak 17. pešpolka odlikovanje.

Iz pisma (dat. 2. nov.) slovenskega vojaka doma iz Zduš pri Kamniku, poddesetnika S. Balantiča, ki služi pri 17. pešpolku in ki je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. vrste, posnemamo: Prejšnji mesec smo imeli dolge marše, po 25 do 30 km ali še več na dan.

Dne 15. oktobra smo prišli zopet v boj, dne 16. oktobra pa smo napadli Ruse. Boj je bil silovit. Takoj ob svitu dneva je pričela prodirati proti sovražniku naša rojna črta. Jaz sem bil poslan z dvema možema kot patrolja naprej k nekim hišam ob gozdu. Ko sem bil že kakih 300 korakov od določenega kraja, je že priletelo nekaj krogel na nas, a za to se nisem zmenil in korakal sem pogumno naprej. Prišel sem v bližino 70 korakov k nekemu hlevu, za katerim ste stali dve hiši. Za hišami so bili Rusi, ki so zopet začeli streljati na nas. Poslal sem enega moža nazaj k stotniji, da bi javil, da je sovražnik za hišami v gozdu. Za njim sem poslal nato tudi drugega, sam pa sem stekel za omenjeni hlev. Ravno v tistem času je prišla od leve strani tudi ena patrolja 1. stotnije, tako da smo bili za hlevom štirje možje. Medtem so Rusi začeli streljati na našo rojno črto, ki je bila oddaljena 100 korakov. Poveljnik patrolje 1. stotnije je poslal nato enega moža nazaj. Komaj pa je naredil 20 korakov, je bil zadet do smrti. Nato je poslal drugega. Ni še naredil 10 korakov, že ga je zadela krogla zadaj v glavo. Izbila mu je čepico na tla pred njega, padel je nanjo in bil takoj mrtev. V tem času so prišli v omenjeni hlev, za katerim sem bil skrit jaz in poveljnik patrolje 1. stotnije Rusi, ter začeli streljati na naše. Oni od 1. stotnije je skočil za vogal, misleč, da bo bolj varen. Komaj pa je stopil za vogal, že je bil zadet od Rusov, ki so bili zunaj hleva. Krogla mu je predrila prsa ravno nad srcem. Zgrudil se je ob zidu na tla. Mislim, da se bliža tudi meni zadnja ura. Kaj naj sam storim?

Tedaj mi je padla v glavo misel: »Saj nisi sam. Angeli varuh je s teboj in Marija. Pogum!« Stopil sem tesno ob zidu, nastavljal puško in meril proti vratom, izza katerih so streljali Rusi v hlevu. Mislim sem si: Kakor hitro pomoli kdo glavo ven, ga ustrelim. In res pogleda nekdo za zid, če je še kdo za njim. V tistem hipu sprožim in zadela sem ravno v glavo. Ostali so se umaknili in začeli potem streljati name skozi vrata. A toliko se ni nobeden upal pogledati ven, da bi me zadel. Jaz pa sem streljal v vrata hitro, kar sem mogel. Zadel sem še dva. Od zunaj pa so frčale pri tem kroglice v vogal, za katerim sem stal, da je omet kar stran letel z zida. Medtem so se Rusi pri vratih zopet umaknili, a prišli so kmalu zopet v tretič nazaj. Kmalu nato je prišla v bližino kakih 50 korakov 1. stotnija, ki je takoj pričela streljati v vrata. Rusi so končno odšli iz hleva in ko so bili zunaj, so nekoliko ponehali s streljanjem. Pazno sem pogledal skozi vrata v hlev, če je še kdo notri, a ko sem videl, da nikogar ni, sem jo ubral k 1. stotniji, ki mi je bila najbližja. Za menoj so se vsule kroglice, a zadela me ni nobena. Za ta čin sem bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda, ki mi jo je pripel dne 17. oktobra na prsa stotnik Kunze, poveljnik 1. bataliona. — Sedaj na stojmo oddaljeni kakih 100 korakov od Rusov, skriti v strelskih jarkih. Kdaj se bomo zopet spopadli, ne vem.

Kako so se slovenski vojaki borili proti Srbom.

Slovenski vojak, podčastnik, nam piše: Dne 28. oktobra smo korakali iz Tuzle v smeri proti sovražniku. Dospeli smo v velike hribe in šume. Prišla je vest, da leži kake 4 km pred nami okoli 8000 mož močna sovražna četa. Bila je že noč, ko smo se ustavili, da bi prenočili. Naš poveljnik nas je peljal na neki hrib, da bi zavarovali z leve strani našo glavno četo. Postavili smo poljske straže. Bila je grozno mrzla in temna noč, vendar pa je minula brez kakih posebnih dogodkov. Naslednji dan smo ves čas marširali naprej. Bili smo zelo zmučeni in gladni. Kajti že dva dni nismo nič drugega jedli kakor preteklo noč na straži vsak mož po eno mesno konzervo. Sovražnik se je umikal brez boja. Ko smo dospeli tako na vrh nekega hriba, se nam je dovolil kratek počitek, med katerim nas je nagovoril naš polkovni poveljnik, češ, da znamo priti še ta ali naslednji dan s sovražnikom skupa in da pričakuje od nas, da se bomo izkazali kot pravi junaki in slovenski fantje. Nato smo zopet odkorakali dalje. Vreme je bilo lepo, solnce je prijazno svetlikalo na nas. Potili smo se močno pod našimi telečnjaki, a obupali nismo. Bili smo veselega srca, čeravno nas je močno mučila vročina in glad. Marširali smo do noči — ob 5. uri popoldne se je že mračilo. Peljali so nas po neki stezi na neki gosto zaraščen grič na katerem smo se utaborili. Drugo jutro so nas odvedli s hriba zopet nazaj na cesto, na kateri so čakale že druge čete, pripravljene na odhod. Bili smo zelo dobre volje, kajti pokrepčali smo se prej s konzervno kavo. Okoli 10. ure popoldne je nastala grozna vročina, tako da smo komaj dihal. Zrak je bil grozno soparen. Med maršom je dobil poveljnik našega voda, neki poročnik, povelje, da mora zavarovati oddelek strojnih pušk. Korakali smo po zelo strmi in slabi poti. Prodrali smo počasi naprej in dospeli okoli 2. ure popoldne do nekih koč, v katerih smo ušli 2 četaša in zaplenili 2 vreči krompirja, ki smo ga razdelili med stotnijo. Ko smo dospeli zvečer na mesto, ki je bilo določeno za naše taborišče, so kmalu nato začele pokati puške. Zadele so skupaj naše in sovražne patrolje. Okrog in okrog nas so bili sami strmi griči in gosti gozdovi. S počitkom ni bilo nič. Poslan sem bil s 4 možmi na patroljo, da bi dobil zvezo z našo poljsko stražo. Kljub utrujenosti in gladi sem bil vesel, da sem mogel iti na patroliranje. Noč je bila mrzla, a krasna. Vseskozi so se širili gosti in temni gozdovi, nad nami pa se je smehljala blede luna. Tuintam se je začel kak posamezen strel naših in sovražnih straž. O polnoči je bila moja služba končana in vrnil sem se v taborišče, v katerem je vse spalo najmirnejše spanje. Jaz pa nisem mislil na počitek. Tekom dne sem namreč zaplenil izgubljeno tele v neki zapuščen srbski naselbin in to sem sedaj zaklal z dvema drugima vojakoma. Meso sem razkosal in ga razdelil med moj voj, ki je štel 15 mož. Kmalu nato pa je dobila naša stotnija povelje, naj zasede bližnji hrib, visok 1600 m, da bi zavarovali našo glavno četo in tren. Ob 1. uri ponoči smo že plezali na strmo goro. Blizu vrha smo prišli v visoko praprot, v kateri smo se skoro popolnoma skрили. Prodrali v temi naprej je bilo zelo mučno. Nato smo prišli na mesto, zaraščeno zelo na gosto z žitom, kar nas je seveda zopet zelo oviralo v hoji. Le z velikim trudom smo dospeli na določeno mesto. Pri tem se je tudi nebo poglobilo, da je nastala tema kakor v rogu. Niti drug drugega nismo videli. Proti 3. uri zjutraj je začelo močno snežiti, tako da nam utrujenim ni

bilo niti možno vleči se na tla. Kljub temu, da sem bil oblečen v suknjo in zavrt v zimsko odejo, sem bil premočen do kože. Ogñev nismo smeli zakuriti, da bi nas ne zvohal sovražnik. Ko se je zdanilo, smo bili vsi lačni in žejni, od mraza pa smo se tresli, da so nam kar kosti ropotale. Ob svitu dneva smo zagledali pred seboj polno nivo koruze. Ko nam je dovolil naš stotnjski poveljnik, da smemo napraviti globoko v gozdu ogenj, kmo planili na koruzo kakor levi. Začeli smo peči koruzo, jaz pa sem nataknil na palico tudi svojo teletino in tako smo za prvo silo utesili svoj glad. Med tem je prišlo povelje, da naj odidemo naprej. Prišli smo še na precej ogeljeno cesto, na kateri smo naleteli na 79. pešpolk. Med najhujšim nalivom in gromenjem topov in ragljanjem strojnih pušk sem dobil povelje, naj zavarujem stotnijo z leve strani s 6 možmi. Ob nekem potoku smo se združili z našo glavno četo. Korakali smo preko neke železniške proge na visok hrib in ko smo dospeli ob 2. uri popoldne na vrh, se je vsul na nas naenkrat dež krogelj. Razvili smo se naenkrat v bojno črto in začeli prodirati proti sovražniku. Pričeli smo streljati. Streljali smo le kake četrt ure brez vsake škode za nas ter pregnali sovražnika iz njegovih prvih pozicij. Tako smo prišli na neki grič, na katerega je kmalu dospela tudi naša artiljerija. Zopet sem dobil povelje, naj odidem s 6 možmi in preiščem gozd na našem levem krilu. Ko sem se vrnil in naznanil, da ni nevarnosti, je naša stotnija začela takoj prodirati naprej. Kmalu smo zagledali pred nami v najhujšem ognju dve naši stotniji. Ko je dospela naša stotnija na rob gozda, smo udarili na sovražnika z baioneti. Pokazal nam je pete, mi pa smo udri la z njim. Bila je strašna gonja za življenje in smrt. Tako smo prodrli dalje na neki jako visok hrib.

Tu pa smo prišli v grozen ogenj. Krogelje so na nas letele kakor toča v najhujši nevihti, vmes pa so padali šrapneli in granate. To je bilo strašno! Imeli smo že več ranjenih in tudi par mrtvih. Med padlimi je bil smrtno zadet poveljnik mojega voda, poročnik Modes, kakor tudi dr. Pompe ter je bil ranjen tudi naš stotnjski poveljnik Glaisner. Boj je trajal do trde noči. Poveljstvo je prevzel poročnik Ranzinger, ki me je na večer poslal k našemu majorju kot ordonanco. Odšel sem v dolino k majorju, ki sem ga našel v neki srbski koči. Prosil sem ga, da bi smel s svojim tovarišem odložiti telečnjak, kar mi je tudi dovolil. Ko sem nato razvil svojo zimsko odejo, ki sem jo imel zvito v telečnjaku, so padle iz nje na tla srbske kroglice. Moj tovariš je medtem skuhal kavo z namenom, da bi jo pila v bližnji koči, v kateri je ležal ranjen dr. Pompe. Ko mi je nalil kavo v skodelico, sem široko odrl usta, ves začuden. Kava je izginila iz skodelice kakor kafa. Pogledam in vidim, da ima posoda 6 lukenj od srbskih krogelj. Prijela me je neznanska jeza in prisegel sem pri puški, da se maščujem za izgubljeno kavo. Prilika za to se mi je tudi kmalu nudila. Ves potrt sem se vlekel v neki kot in zaspal. A nisem spal četrt ure, ko so me zbudile svinčene srbske muhe. Ako bi se ne zbudil, bi me ubile spečega, ker Srbi ne upoštevajo, če spiš ali bdiš. Pripravil sem puško za strel, a čez par minut je streljanje že ponehalo in bilo je zopet vse mirno. Stisnil sem se zopet v svoj kot in tako sladko zaspal kakor doma pri zakurjeni peči. Noč je minila brez kakih posebnih dogodkov. Zjutraj dne 6. oktobra je bilo zelo lepo vreme. Naši vojaki so si preko noči izkopali strelne järke, a o sovražniku ni bilo ne duha ne sluha. Poslali so na poizvedovanje patrolje, ki so pa naznanile, da jo je Srb popihal nazaj. Jaz sem dobil nalogo, naj zberem z nekaterimi možmi orožje padlih. Ko sem to izvršil in oddal orožje nekemu našem oddelku, smo odkorakali dalje. Med ognjem šrapnelov smo prišli v teman gozd ter prodrali v smeri, odkoder se je čulo gromenje topov. Naenkrat zagledamo sovražni oddelek strojnih pušk. Odložili smo se, da ga napademo. Splazili smo se do njega po trebuhu, uničili 2 strojni puški in moštvo pobili. Medtem je došlo povelje, da ostanemo na onih višinah še cel dan in da naj pridejo k trenu od vsakega oddelka po 4 možje iskat meso in druge stvari za me-nažo. Napravili smo si ognje in ko smo kuhali in jedli, smo mislili, da imamo ženitovanje. Prišla je zopet mrzla noč in zopet me je doletela čast, da sem bil poslan na patroliranje.

Drugega dne smo marširali naprej od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Ta dan je bila nedelja. Prodrali smo skozi goste šume, v katerih ni še nikdar pela sekira. Prišli smo na neko visoko planoto. Komaj smo se pripravili k počitku, nas je napadla neka srbska straža, ki je pričela na nas streljati. To je trajalo kakih par minut, Srbe smo namreč hitro pregnali, nkar smo skuhal kavo. Vlegli smo se k počitku. O polnoči smo vstali in začeli kuhati menažo, ko smo prejeli meso. Ob 1. uri smo delili zopet kavo, sladkor, sol, slanino, sir in kruh, ki pa je bil popolnoma zdrobljen. Ob 4. uri zjutraj je začelo deževati kakor da bi lilo iz škafa. Nas je grozno zeblo in bili smo vsi premočeni. Ob tem času smo

tudi odkorakali. Bila je taka tema, da so morali naši poveljniki z lučjo iskati pota. Ob tej priliki sem bil s svojim vojem zopet poslan na patroliranje.

Tako živimo mi tu doli na južnem bojišču.

Boji s Francozi v Boki Kotorski.

Cenzurirani nemški listi v Lincu prinašajo naslednje poročilo o izjalovljenem francoskem bojnem poizkusu:

Francozi so zopet enkrat pripeljali svojim črnogorskim zaveznikom municije in živil. Več francoskih ladij je na 40 km od Boke Kotorske ščitilo izkrcaanje blaga, druge francoske ladje so pa kakor običajno križarile krog naše obale. To jutro smo si hoteli mi privoščiti Francoze, katerim se očitvidno niti sanjalo ni o kakem našem napadu. Izdana so bila potrebna povelja; na vsako stran ob vhodu v Boko Kotorsko se je postavila po ena ladja: torpedovka in razdiralec torpedov. Razen tega je bil pripravljen podmorski čoln. V zrak so se pa dvignili hidroplani.

Francosko brodovje je mirno plulo svojo pot naprej, le križarica »Ernst Renan« se je približala obali na 12 km, ne da bi najmanj slutila nevarnost, ki jo je čakala. Nenadoma udari blizo »Renana« silna eksplozija. Križarica se hitro okrene in z vsem parom beži, bruhaajoč ogenj iz vseh svojih topov. Videti je bilo, kako so udarjale kroglice v morje 200 do 400 metrov od ladje. Kaj je bilo? Naš podmorski čoln se je »Renanu« preveč približal in ni mogel več oddati torpeda. Med tem je pa naš hidroplan na ladjo vrzel bombo, a je ni zadel. Francozi so tedaj postali pozorni in opazili tudi naš podmorski čoln komaj 100 metrov daleč proč. Začeli so ga obstreljevati, a čoln se je hitro pogreznil in pod »Renanom« srečno ušel. Nato so Francozi začeli obstreljevati našo torpedovko ob vhodu v Boko, a tudi ta je srečno ubežala nazaj v kotorsko luko. Francozi so se tedaj spravili s svojim ognjem nad torpednega razdiralca, toda ta je tako spretno manevriral, da je brez najmanjše škode ušel nazaj v Boko.

Črnogorci so se dne 19. m. m. tudi zopet vzdignili nad utrdbo Vrmač v Boki. Kakor neumni so streljali z Lovčena, Vinka in Vrištica, ne da bi bili napravili najmanjšo škodo. Topovi so očitvidno francoski ladijski topovi. Kadar je megla Črnogorci mirujejo, drugače pa nikoli.

V ruskem ujetništvu.

Pismo slovenskega vojaka iz ruskega ujetništva.

Gospod Anton Rutnik, doma iz Sv. Kunigunde na Pohorju, je pisal dne 23. oktobra svoji ženi sledeče pismo: »Predragi domači! Bodite mi vsi skupaj, a posebno pa Ti, ljuba žena, prav prisrčno pozdravljeni v dragi domovini! Jaz sem daleč v tujini in sicer ležim v bolnišnici in tudi kot ujetnik med mnogimi tovariši. Godi se nam tukaj še ne preslabo, a boljše bi bilo v domači bolnišnici. Ranjen sem bil na bojišču že dne 28. avgusta in tedaj so me pobrali ruski vojaki in me spravili v bolnišnico. Sedaj sem globoko v tuji deželi v mestu Rezan. Ranjen sem na desni noži. Srečen bi bil, ako bi ležal v domači deželi. Usoda me je spravila daleč od doma. A upam, da se vidimo, a seveda potem, ko bodo sklenili mir; potem se vrnemo vsi ujetniki zopet med domače. S prisrčnim pozdravom Vaš Anton.

Iz ruskega ujetništva. — Vlak z avstrijskimi ujetniki ponesrečil.

Karel Netek, vojak 8. domobranskega pešpolka, rodom iz Smichovega je poslal sledeči zanimivi dopis iz Pavlodarskega Ujezda, kjer se nahaja v ruskem ujetništvu. Netek piše: V Krakovem je bil naš polk prideljen armadi, ki je imela nalog, da prekorači rusko mejo v radomski guberniji. Prednje čete armade so tvorili češki polki. Ko smo prekoračili Vislo v lublinski guberniji, nam je bila določena smer proti mestu Opolu. Na tem pohodu je že prihajalo do manjših spopadov med prednjimi stražami in ni bilo dneva, da ne bi bilo ranjencev. Tretjega dne, ko smo prekoračili Vislo, smo se ravno pripravljali za prenočitev v nekem gozdu pred Opolom, kar nas je presenetila kozaska patrolja. Izstrelili smo nekaj strellov na kozake in ti so začeli bežati. Mi pa smo udarili za njimi in bili smo prepričani, da bodo to prvi naši ujetniki. Naenkrat pa se je začel za nami sumljiv šum in istočasno se je oglasilo streljanje strojnih pušk. Preden smo se mogli dobro zavedati, kaj je pravzaprav, so nas že obkolili bradat možaki, ki so se nam prav odkritosrčno smehljali v obraz. Bili smo zajeti in odvedli

so nas med ruske vojake. Prvo noč smo prespali v nekem skednju, drugo jutro pa so nas odvedli na železnico. Tisti dan smo se precej udobno pripeljali v Moskvo, kjer smo se popolnoma odpotili. Zjutraj so nam naznanili, da odidemo v Nižni Novgorod, odtam pa v Samaro in dalje v Omsk. Na tej vožnji se nam je pripetila grozna železniška nesreča. V Safranovem je zadel naš vlak v drug vojaški vlak in sicer zato, ker so bila ogibala napačno postavljena. Učinek trčenja je bil grozen. Šest voz je bilo popolnoma razbitih in pod razvalinami voz se je nahajalo veliko števil mrtvih in ranjenih. Od ujetnikov je ostalo 16 mrtvih in 35 ranjenih. Mrtvi so bili pokopani z vojaškimi častmi, ranjeni z drugimi ujetniki so nastopili nadaljnjo pot v posebnem vlaku. Ostanek potovanja smo preživeli v smrtnem strahu, da ne bi se pripetilo ponovno trčenje ob velikanskem prometu, ki smo ga opazovali na vsaki postaji. Srečno smo dospeli v Omsk. Ko smo izstopili iz vlaka, so nas porazvrstili in tedaj sem šele mogel presoditi vse število ujetnikov. Češki vojaki so bili v znatni večini. Nato smo odkorakali k pristanišču parnikov. Po dvanajsetni vožnji s parnikom smo prišli končno tjakaj, kamor smo bili namenjeni, v Pavlodarski Ujezd, mesto ob sibirski meji, ležeče ob desnem bregu kalne reke Irtiša. Mesto ima 8000 prebivalcev. Za obed imamo zeljnato ali krompirjevo juho, 18 dek mesa in kafe. Zvečer govejo juho in 14 dek mesa in za ves dan kruha. Zime ne čutimo, toda pitne vode primanjkuje. Rusi pijejo vodo iz reke, katere so navajeni. Ujetniki obolevajo po tej vodi, ker je grozno kalna. Podnevi hodimo k reki, kjer premetavamo z lopatami pesek. Za to dobivamo na dan 25 kopejk. V mesto smemo le v spremstvu šaržev. Zamenjal sem si v mestu avstrijski denar, toda dajejo za krono samo 20 kopejk, kar je zelo malo.

Savinjčan v Sibiriji v ruskem ujetništvu.

Vojak 87. pešpolka 9. stotnije, naš vnet pristaš mladenič Anton Marovt, piše svojim domačim v Braslovčah pismo, datirano z dne 12. septembra, došlo v Braslovče dne 12. novembra. Pismo se glasi: Dragi mi domačini! Vse vas lepo pozdravim in vam naznanim, da sem še pri življenju, pač pa sem ruski ujetnik. Ko se je začelo v Galiciji napadati, sem bil že prvi dan v ognju, ali ranjen nisem bil, akoravno so švigale krogle večkrat mimo mene. Drugi dan sem bil z dvema drugima tovarišema ujet od ruskih kozakov. Bil sem namreč dne 26. avgusta v ognju, drugi dan pa ujet. Zdaj sem daleč na Ruskem, v Sibiriji. Avstrijec nas je mnogo skupaj. Zalostne čase imamo sedaj, vem, da tudi doma v mili domovini ni nič vselega. Ako bom zdrav in ako mi ni smrt v tujini namenjena, še pridem po sklenjenem miru domov. Ako mi je Bog odločil tukaj umreti, pa molite za mojo dušo. Kakor je Njegova sveta volja, tako se naj zgodi. Pismo se vsako uradno pregleda, predno gre naprej.

Slike iz vojne.

Sv. maša v Przemyslu.

(Nekaj dni pred zopetno obkolitvijo Przemysla.)

V nedeljo zjutraj je v gozdnatem delu utrjene okolice Przemysla.

Nebo je oblačno. Skozi zastor oblakov prodira le medla dnevna luč. V gozdnati pokrajini vlada mir. Nič ne moti groznega bojnega hrupa, ki divja na vseh straneh onstran trdnjaviških okopov.

Ob vznožju močnega hrasta je postavljen oltar in ob oltarju kleči v beli mašni obleki vojni kurat, za njim pa stoji kot ministrant vojak. Dva častnika, na levo od duhovnika, prisostvujeta maši. Prvi — jedrnat postave in snežnobel las je očividno zrelejši starosti. Toda v nezlomljeni življenjski moči stojita, od njegove postave odseva zavest moči, in močna ramena so videti kakor ustvarjena za breme velike odgovornosti. To je nadvojvoda Friderik, višji poveljnik celotne armade naše monarhije. Na njegovi desni strani stoji elastična, mladostna moška postava našega prestolonaslednika, ki kaže v vsem svojem obnašanju mašestetičen mir, zaupanje v božjo voljo, moza, ki stoji ob važnih spremembah časa in kateremu je svetovna zgodovina odkazala v določevanju nove usode narodov visok poklic.

Z vidno globoko pobožnostjo prisostvujeta oba moža bogoslužnemu dejanju mašujočega duhovnika. Iz njunih src kipe molitve k nebu, molitve za zmago našega orožja, za blagor narodov, za srečno bodočnost monarhije, za zmagoslavje, ki naj bi zjasnilo večer življenja kronanega starčka, k kateremu se v tej posvečeni uri obračajo njuna čustva.

Šest častnikov, ki stoje dalje zadaj za obema, pripada k štabu obeh nadvojvod. Skupaj z nadvojvodi tvorijo pobožno občinstvo pri tej znameniti službi božji.

Pred svojo stražno hišico stoji vojaška straža, priprost vojak. Gotovo ne slutiti, kakega zgodovinskega pomena je prizor, kateremu sme prisostvovati kot tih sodrug. Toda tudi nega gane svečanost trenutka, sveti mir tihe maše, ki se bere za prestolonaslednika Avstro-Ogrske in generalisima naše armade v trdnjavi, okoli katere divjajo morilni boji.

Grozota vojne se ne da popisati.

Janez Tomažič, četovodja pri 9. artiljerijskem polku, piše dne 24. oktobra gospodu Topolnikovi v Radgoni: Nahajam se že več dni neprestano dan in noč v strašnem artiljerijskem boju in sem se živžiganju in eksplodiranju sovražnih topovskih krogelj tako privadil, da n. pr. mirno jem in pišem, ko padajo krogelje kroglj mojega topa. Ena mi je preluknjala desni rokav plašča, ko sem pisal, a pisal sem mirno naprej. Spimo kot krti pod zemljo, če je čas. Galicija je kakor nalašč za vojsko. Grozota vojne se ne da popisati, mora se jo osebno skusiti in videti. Naši ljudje nimajo niti pojma, kako dobro jim gre z ozirom na tukajšnje prebivalce!

O ruskih vohunih.

Leopold Bandelj, četovodja 97. pešpolka, bivši načelnik Orla v Vel. Zabljah, ki se sedaj ranjen nahaja v graški bolnišnici, piše: Mogoče Vas bo zanimalo, če Vam poročam kaj o delovanju ruskih vohunov. Pišem Vam, kar sem sam doživel. Radi teh ljudi je morala naša vojska dosti trpeti. S telefonom, z lučjo, z ognjem in vsakojakimi znamenji so naznanjali sovražnik, kako močni in kje so naši oddelki. Prvi, ki je streljal na naš polk, je bil neki krčmar, Rusin. Ko je bila pozneje v vasi nastanjena naša stotnija, je zmanjkalo nekemu možu 45 kron. Sum je letel na gospodarja hiše. Preiskali smo hišo in njega. Denar smo dobili pri njem; v hlevu pa smo našli skrito precej veliko sliko ruskega carja in carjeve družine. Tam kjer sem bil nastanjen jaz, nam je bila ponoči razdrta lestva, po kateri smo hodili spat v podstrešje. Namen je bil ta: če bi bil ponoči alarm, bi bili popadali drug za drugim dol in se pobili. Ko smo lestvo zopet popravili in jo postavili na prejšnje mesto, so nam nasekali kline. Hoteli so na vsak način, da se ponesečimo. Seveda je potem tudi nam potrepljivost minila in smo obračunali z njimi, kakor se spodobi. Pridemo v drugi kraj. Tam zalotimo tri ljudi, kako so ponoči Rusom z lučjo dajali signale. Seveda so dobili za svojo skrbno čuječnost od nas vsaki po štiri krogelje, dasi so se tega na vso moč branili. In takih dogodkov je bilo vse polno.

Podzemeljska bivališča.

V današnjih dneh je Galicija dežela vojnih operacij. Ljudje, kar se jih ni izselilo, so se zavarovali pred smrtnosnimi krogelami kakor vedo in znajo. Ponokod so te naprave otroške, druge pa zopet praktične, pri katerih je duh primitivnega seljanskega deloval. Neki častnik pripoveduje svoj dogodek v Galiciji blizu ruske meje, kjer so se skozi vasi valile silne armade. Prehodili smo — pravi — najmanj 20 vasi, ki so bile popolnoma opustošene, in v katerih ni bilo nikjer žive duše. Na večer smo prišli v neko vas, in jaz sem bil jako vesel, da se bom zopet enkrat naspal pod streho. Okupiral sem kmetiško hišo, ki je bila docela opustošena. Pohištva v njej sploh ni bilo, samo pri ugasli primitivni peči je stala klop, katere sem se kar razveselil in se na njej zleknil. Človek na vojni ni izbirljiv, in če eden ali dva meseca spi le pod milim nebom ali po šotorih, da so mu noge težke kakor svinec, tedaj se pač razveseli pod streho klopi kakor perzijskega divana... Ali o polnoči je naenkrat nekaj zaropotalo, in zdelo se mi je, da se nekdo okoli plazi. Planem s svojega »perzijskega divana« in v sobi proti oknu — stoji ženska senca. Na neoborožene ženske se ne strelja. Iz previdnosti pa sem prijel žensko in jo zaslišal. In tedaj se je pojavil nenavaden prizor človeške previdnosti. Družina je bila ostavila hišo in se je preselila na vrt. Zjutraj sem si mogel ogledati novo bivališče kmetijske družine. Pod drevesom so imeli izkopano globoko jamo, na njeno odprtino so pa bile položene žaganice, vrh njih je pa bila ilovica in grmičje nametano. Takoj sem videl, da je to bivališče gradil »trdnjaviški duh«. V jami so bili podzemeljski rovi, in v njih je bivala cela družina. Genljivo je bilo, ko je mati priklivala iz lukenj vse prebivalce. Prilezli sta na dan dve mali tri- ali štiritletni deklici, ki sta imeli obličje in nos ves od ilovice. Naposled se je izkopal iz luknje tudi oče in starejši deček. V rovi so imeli nastlano s slamo, a hrane je bilo še dokaj nanesene. Vsi rovi so bili izkopani v ovinkih. Ko sem jih

vprašal, čemu stanujejo pod zemljo, so mi povedali, da imajo strah pred krogeljami, ki so že celo okolico razbile. V teh rovih pa so se čutili še precej varne. In lahko trdim, da je bilo to podzemeljsko stanovanje kmetiški družini dobro poročstvo, da se ji ne bo nič žalega pripetilo. Bivališče je bilo preprosto, ali bistroumno izkopano. A bivanje v takem jazbečem gradu par tednov, ljudje božji, to niso mačkine solze. Vsi so dišali po zemlji, v katero so se bili poskrili.

V jarkih.

Domobranec piše z bojišča v Galiciji: »Dzodaj sem še živ in zdrav. Stojimo v rojni črti kakšnih 800 korakov oddaljeni od Rusov. Krogelje, šrapneli, granate sika jo in živžigajo nad nami in med nas, a tudi mi ne držimo križema rok. Zdaj smo že na tretjem mestu. Tukaj je naša naloga, zadržati sovražnika, dokler ne pridejo naši. Zakopani smo v globokih rovih in živimo tukaj kakor črvi zagrebjeni v zemljo. Glavna stvar je, da nas sovražnik ne opazi, sicer bi se usula svinčena toča na nas. Meni se godi bolje kakor drugim, ker mi ni treba streljati (pisec je častniški sluga) in sem lepo na varnem. Hrane imamo dovolj in si jo grejemo na sveči, kadar nam jo prinesejo vso mrzlo. Vsak dan pričakujemo odločitve. Kaj še bo, ne vemo, ali vsi upamo v zmago našega orožja! Na tem mestu smo že sedem dni. Pozdravljam vse znanke. A. Š.»

Zadnje poglavje romana.

Neki nemški častnik piše s severnega bojišča: Končno smo se naselili v vasi, kjer sem bil priča zadnjega poglavja pravega in žalostnega romana. Ravno sem hotel odpreti vrata neke kmečke hiše. V tem mi pride nasproti podčastnik in mi veselega lica naznani, da je malo prej v gozdu z nekoliko vojniki deloma razpršil, a deloma ujel polovico neke ruske stotnije. Skozi nizka vrata smo stopili v slabo razsvetljeno sobo in takoj sem zagledal otročje lice mladega ruskega vojaka. Ležal je na slami s smeškom na ustih kakor da spi in sanja kaj lepega. Stopili smo bližje in jaz sam sem položil roko na njegovo čelo — bilo je hladno. Mrtev! Vojaki stoje v polkrogu — naenkrat nekaj mrmrajo — zdi se, da jih stresa groza, te hrabre fante, ki se drugače ne boje ničesar. Eden od njih stopi naprej: »Ponižno naznanjam, da je ta ruski vojak — dekle! Izvedeli smo, da je to bila zaročenka nekega ruskega častnika, s katerim se je ramo ob ramo borila v vseh bitkah in nazadnje padla, zadeta v prsa, dočim je njen zaročenec ujet.« Še tisti dan sem jo dal pokopati — drugače morajo mrtvi sovražniki čakati, da dobimo toliko časa, da jih moremo pokopati in jim postaviti križe na grobove.

Vohun.

Najbolj zanimanja vreden je v vojni izdajalec, ki za denar ali obljube izdaja svojo domovino, svoje rojake. Nekaj čisto drugega je vohun, ki služi svoji domovini skoro gotov smrti, ne da bi imel pričakovati, da se bo njegovo ime kdaj imenovalo v javnosti s častjo. Nedavno se je poročalo, da je bil v Londonu usmrčen vohun Lody. Nekdo, ki se je vrnil iz Londona v Nemčijo, opisuje v »Frankfurter Zeitung« tega neznanca tako-le:

Bilo je 3. novembra. On je bil vohun. Kot ameriški odvetnik (mednarodni ameriški odvetnik je poklic, ki raste v seda-

njem času kakor goba v vlažnosti) je neprestano delal izlete ob obrežju, proučeval pristanišča, gibanje in namene angleške mornarice, ki je tičala skrita na severu Angleške kakor zaprta za dvanajsterimi klekljastimi stenami. O tem, kar je videl, je pisal preko Kodanja v Nemčijo. Trajala je precej časa, predno ga je doletela usoda. Vedel je tako, kakor je vedel Tsingtao za svoj padec, da bo prišel dan, ko bo brala cenzura njegovo pismo, ko mu bo prišla na sled policija kot navadnemu, zaničevanemu, plačanemu vohunu.

Imenoval se je Hans Lody. Časopisi so ga opisovali z vsemi pripomočki razburjene fantazije, ki jih obvladuje v sedanjih časih. Ali je Hans Lody njegovo pravo ime ali psevdonim? Toda med razpravo pred sodiščem — angleški listi so prinesli o njej poročila — se je izkazal plačani, zaničevani vohun kot junak svoje domovine.

»Kaki so bili vzroki vašega postopanja?« ga je vprašal sodnik.

»Izpolnil sem le nalogo, ki mi je bila poverjena od domovine!« je odgovoril vohun kratko in mirno. Razprava je trajala več dni in ves čas je kazal popolno udanost v svojo usodo in neomajano močnost, ne da bi skušal doseči kake milosti od strani sodnikov. Med razpravo se je zgodilo nekaj, kar je zbudilo začudenje. Nek neznanec, Anglež, je stopil iz vrst občinstva ter mu ganjen vsled usode človeka, ki je vršil svojo dolžnost in katerega čaka smrtna obsodba, podal roko. V ozračju vohunske sodne razprave, prepojenim sovraštva, se je upal podati Nemcu roko, ki mu jo je krepko stisnil. Seveda so ga takoj aretovali. Pri energični preiskavi, ki se je udeleževalo vse časopise, se je dognalo, da ni bil z obtožencem v nikakršni zvezi, da ga je sploh v sodni dvorni videl prvič in da je dostojen angleški državljani, ki se je dal premagati od čustev svojega srca. Izpustili so ga takoj na svobodo.

Nemški vohun Hans Lody je bil v več slučajih spoznan krivim izdajstvom ter je bil obsojen. Toda sodnik kazni ni javno proglasil. Seveda je določena smrt kot kaznen za zločine, kakršne je zakrivil Lody. Za usluge, storjene domovini, leži sedaj pokopan v tuji zemlji.

Ubogi imajo srce na pravem kraju.

V neko trgovino v Brnu je stopila revna žena in si je izbrala tri volnene ostanke baje za otroke. Ko ji je merila trgovka blago, je žena pripovedovala, da so pri nji doma begunci s Poljskega, in da imajo troje otrok. »Sirotke se mi smilijo«, je pravila revna žena, »skoraj nagi so, a mraz že pritiska. Pa sem rekla, sama pri sebi: še za sol nimam skoraj pa vendar pojdem tem sirotam kupit nekaj krilec.« In dobra žena je med tem neokretno štela novce, zavite v cunj. Ali kaj — ko ji je nedostajala desetica. In zdaj se je zgodilo nekaj karakterističnega. Trgovka, splošno znana kakor jako premožna brnska meščanka, ji ni hotela odnehati tistih fickov — češ, kaj so ji mar otroci beguncev.

Zobna krema

KALODONT

Ustna voda

Naročajte „Slovenca,“!

Zemljevid k najnovejšim zmagam nad Rusi.

Trgovski učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe pod pošteno dečko F. B. na upravo lista.

Iščem mesta gospodinje

Vajena sem v vsem gospodinjstvu in tudi gostilne. Nastop lahko takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 3127. (Znamka za odgovor!) 3127

Vsakovrstne nove hrastove

SODE

ima napredaj AVUGUST REPIČ v Ljubljani (v Trnovem.) Popravila se točno izvršujejo.

F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev Opatov ob drz. 201. 2124, Češko. 4733

Bliža se 1. december,

dan veselja za onega, ki naroči turško srečko ter 2 njo tega dne

400.000 frankov

tačene. Turška srečka je varen vrednosten papir, naročite jo takoj in enkrat

prav gotovo zadene!e!

Pojasnila in pogoje radi nakupa brezplačno razpošilja:

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

Sanatorij Elizabetišče

za notranje, kirurške in ženske bolezni (bol. postrežba sester križark).

Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerne. V sanatoriju moderno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki.

Poljanska c. 16.

Telefon št. 141

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpe-
ljana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod šte-
vilko 3134.

Absolutno zjamčeno, pristno

VINO!

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašna in namizna vina letnika 1912 po 56 K in letnika 1913 od 40—45 K za hektoliter, postavljeno na kolodvor v Ajdovščino. — Sortirano

rizling

Je po 60 K. Večjim odjemalcem dovoli se znaten popust in tudi istim, ki pošljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko žganje, cena 2 K 20 vin. za liter. Večje množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Franc Kos Ljubljana,
Sodna ulica.

Podpirajte domačo
industrijo!
Stare nogovnice se
ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, modrčke, telovpke, nogovnice, ro-
kovice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent „Wiedermann“ je edina in najuglednejša pri-
lika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.996-17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najuglednejšimi pogoji.

DOBRO BLAGO SE SAMO HVALI!

G. F. Jurásek

uglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil

Ljubljana, Poljanska cesta št. 13

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, planin, harmonijev ter vsega glasbenega orodja, naj-
boljših strun „Welchold“ in drugih ter vseh potrebnih glasbil. — Jamčim pismeno 10 let
in prodajam po nepretranih cenah. — Specialni zavod za uglaševanje ter popra-
vila glasovirjev in vseh glasbil.

Vglašujem „Glasbeni Matici“, „Mladiki“ in
drugim slovenskim zavodom. — Vsak inštru-
ment v moji zalogi je strokovnjaško preiskan.

Najcenejša posojevalnica.

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moške in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene
iz pliša ali sukna vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturni in kon-
fekcijski trgovini

2099

Pri Škofu

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3
Medarske ulice

Ceniki na zahtevo brezplačno.

Izboljšajte

promet v svoji gostilni z
najboljšim in najcenejšim

češkim budjeviškim

delniškim pivom plzenskega tipa.

Zahtevajte ga v vseh ljubljanskih gostilnah, v grand hotelu „Balkan“
v Trstu, v hotelu „Laeroma“ v Gradežu, v palačah prv. hrvatske šte-
dione v Zagrebu in „Napredak“ v Sarajevu, Beranek v Banjiluki itd.

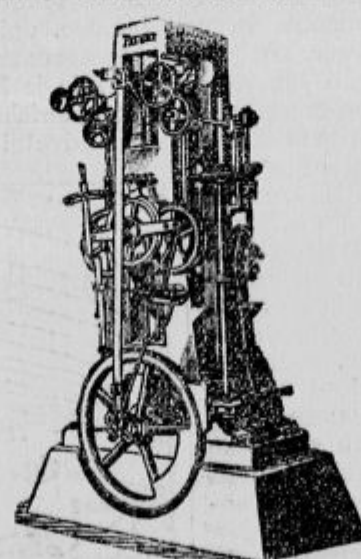
Informacije daje češka delniška pivovarna v čeških Budejovcih,
Roxa Rohrmann v Ljubljani in Bogumil Ponka v Trstu. 3453

Polno-jarmeniki za žage
in stroji za obdelovanje
lesa vseh vrst, posebno
patentovani brzo-jarme-
nik, jarmenik - cepilnik,
venecijan, jarmenik, eno-
stavn in dvojni.

Stroji za mizarje, ko-
larje, sirugarje, sodarje,
tesarje itd.

Vsakovrstni stroji za
izdelovanje pohištva iz
upognjenega lesa.

Stroji za lupljenje lesa.
Stroji za izdelovanje les-
ne volne.

vodne turbine največ
porabnih stopinj.

Precizijski regulatorji.
Patent prilažen.

Stroji za izdelovanje
cement, sodov. Moderne
transmisije.

Prevzema popolno o-
premo tovarn za celo-
kupno lesno industrijo.

Najboljša priporočila
mного velikih in manjših
obratov tu-ininozemlju.

Tačasno v delu: tur-
binska naprava za proo
kranj. dež. elektrarno. 2
turbine po 1600 konj. sil.

Tovarna za stroje G. TONNIES, Ljubljana. R.

Dunajska cesta št. 35. — Ustanovljeno 1847.

Novo!

Zaloga pohištva „JAVOR“ Ljubljana, Rimska cesta št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje izdelke ter izvršitev vseh mizar-
skih del kakor opravo hotelov, prodajalen, izložb, vsa stavbna dela itd.

Domače podjetje z mehaničnimi delavnicami.

Najnižje cene!

Točna postrežba!

1391

Novo!

Najcenejši nakupni vir volne za pletenje

vseh kakovosti.

Izdelovanje životnih pasov,
nogavic, snežnih cepic,
zimskih zapestk in
kolenogre cev.

Toni Jager

Ljubljana, Židovska ulica 5.

2781

Črno istrsko vino

priporočano za malokrvne, 3 litre 5 kron,
Bela „Bržanka“

3 litre 4 krona, oboje franko in po poštne
povzetju. J. PANGERER, Dolina pri Trstu. 3116

Odlikovan na razstavah Radoljici leta 1904 s častno
diplomo in svetiljo I. vrste.

BRINJEVEC

najfinije vrste,
posebno pripo-
ročljiv proti ku-
žnim boleznim, se
dobi pri Gabri-
jelu Eržen, Zapa-
že pošta Be-
gunje pri Les-
cah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. Cene zmerne. 3103

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset
zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne
duhovneške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja
po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Na znanje!

Vsem svojim cenjenim naročnikom
naznanjam, da 1. novembra preselim svoje
sprejemališče za snajenje in barvanje
oblek — iz Souvanove

o Scagnettijevu hišo

v Šelenburgovi ulici št. 6.

Zahvaljujem se za dosedanje naklo-
njenost, priporočam se tudi za nadalje za
vsa v mojo stroko spadajoča dela z zago-
tovilom hitre in vestne postrežbe.

S spoštovanjem

3170

Anton Boc

kemična pralnica in barvarija, Šelenb. ul. 6.

